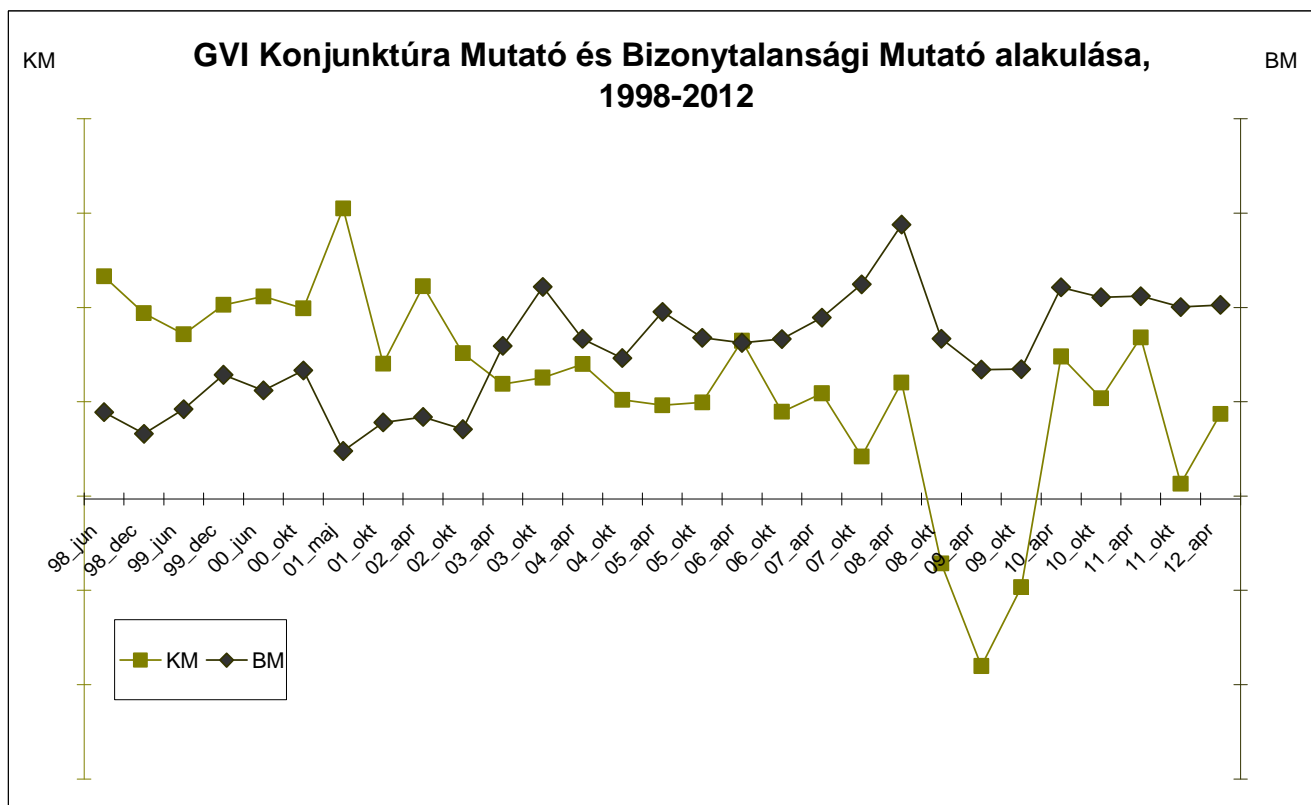

Bizonytalan üzleti környezet, javuló kilátások

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI)
2012. áprilisi vállalati konjunktúra felvételének eredményei
2012. május 15. 10 óra

Az elemzés 2012. május 15. 12 órától letölthető Word formában az
MKIK GVI honlapjáról (www.gvi.hu)

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet olyan non-profit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

MKIK GVI – Institute for Economic and Enterprise Research
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

A 2012. áprilisi vállalati konjunktúra kutatásban részt vett munkatársak:

Területi kamarák munkatársai

MKIK GVI:

Hajdu Miklós, gyakornok – adatbázis összeállítása, elemzések és grafikonok
Makó Ágnes, elemző – makroadatok és külföldi konjunktúra mutatók
Révész Erika, irodavezető – kutatásszervezés, adatrögzítés
Uhrin Tamás, informatikus – online rögzítő felület és adatbázis

Tóth István János, tudományos főmunkatárs, MTA KTI,
ügyvezető igazgató, MKIK GVI

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet

Cím: 1034 Budapest, Bécsi út 120.

Tel: 235-0584

Fax: 235-0713

e-mail: gvi@gvi.hu

internet: <http://www.gvi.hu>

1. Nemzetközi kitekintés – a német gazdaság kilátásai

A magyar gazdaság számára meghatározó szerepet játszó Németországban 2012-ben a GDP a 0,5-0,9%-os bővülésére számítanak a vezető gazdaságkutató intézetek. Ezzel a német gazdaság kilábalni látszik a 2011 végére jellemző visszaesésből, de a tavalyi 1,5%-os éves tényleges növekedési ütem után 2012-ben ennél jóval kisebb növekedés várható.

A német kormány megbízásából 2012 áprilisában hat német, egy svájci és egy osztrák kutatóintézet készített közös előrejelzést a német gazdaság várható folyamatairól¹. A tavaszi prognózis alapján valószínűsíthető, hogy az Európai Unió legnagyobb gazdasága idén tavasszal már kilábal a 2011 végén kezdődött újabb visszaesésből.

Az euróövezetben 2011-ben kialakult hitel- és bizalmi válság negatív hatását minden európai gazdaság megérezte, 2011 telén ezért gyakorlatilag megállt az európai gazdaságok növekedése. 2012 tavaszán azonban enyhén javult a világgazdasági környezet állapota, ezen kívül az euróövezet stabilizációját célzó kormányzati lépések némileg megnyugtatták a pénzügyi piacokat is.

A kutatóintézetek felmérései szerint a német vállalatok üzleti várakozásai 2011 decembere óta javuló tendenciát mutatnak és az utóbbi hónapokban a fogyasztói bizalom mutatója is növekedésnek indult.

A kutatók előrejelzése azt mutatja, hogy a német gazdaság fellendülés elébe néz 2012-ben – annak ellenére, hogy az euróövezetben gyenge marad a gazdaság teljesítménye. Az Európai Központi Bank (ECB) kamatláb-csökkentésre irányuló politikája növeli a befektetési kedvet, a német vállalatok versenyképessége pedig jobb, mint az elmúlt 30 évben bármikor – ami részben a gyenge euróárfolyamnak köszönhető. Így az exportkereslet – a legnagyobb felvevőpiac, az euróövezet válsága ellenére – továbbra is gyorsuló tendenciát mutat, az idén várhatóan 3,1 százalékkal, jövőre pedig 5,1 százalékkal fog növekedni.

Az Ifo előrejelzése² szerint a bruttó hazai össztermék (GDP) 2012 egészét tekintve 0,9 százalékkal, 2013-ban pedig 2 százalékkal bővül, mindenekelőtt a lakossági fogyasztás és a beruházások bővülésének hatására (lásd az 1.1. ábrát). A fogyasztást és a beruházásokat elsősorban az alacsony kamatszint ösztönzi, illetve a befektetők körében uralkodó meggyőződés, hogy Németország biztonságos terep, ahol érdemes beruházni. Az új prognózis szerint a kilátások némileg kedvezőbbek, mint a legutóbbi, tavaly őszi felmérés idején, amikor az intézetek 2012-re csak 0,8 százalékos növekedést jósoltak.

A német munkaerőpiacon a korábbi reformok következtében kedvező folyamatokat láthatunk, a strukturális munkanélküliség folyamatosan csökken, és ez növeli a kereseteket, a keresetekre vonatkozó várakozásokat és a háztartások fogyasztását. A foglalkoztatottak száma várhatóan 470 ezerrel nő 2012-ben, jövőre pedig további 325 ezerrel, így megközelíti a 42 millió főt. A regisztrált

¹ Az előrejelzés összeállításában részt vevő gazdaságkutató intézetek: az IWH (Institut für Wirtschaftsforschung, Halle), a Kiel Economics, az Ifo (Ifo Institut - Leibniz-Institut für Wirtschaftsforschung an der Universität München), az IfW (Institut für Weltwirtschaft an der Universität Kiel), az RWI (Rheinisch-Westfälisches Institut für Wirtschaftsforschung) és a ZEW (Zentrum für Europäische Wirtschaftsforschung), valamint a zürichi KOF és a bécsi IHS.

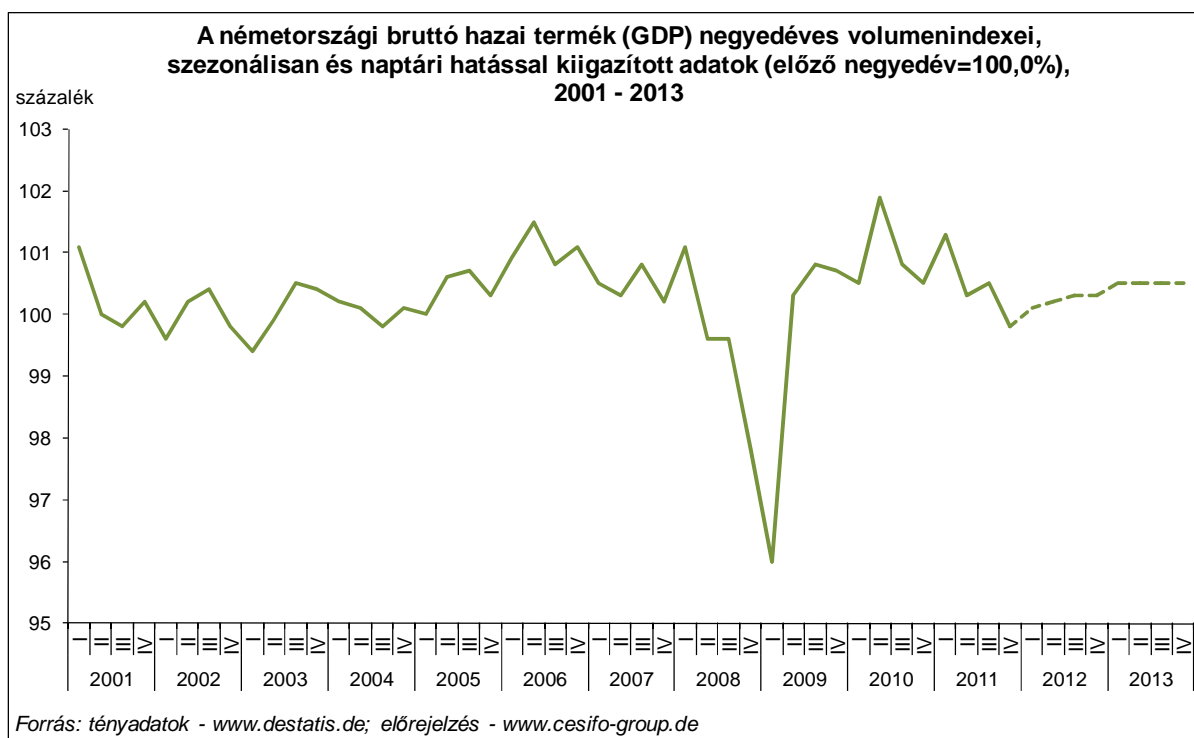
² Lásd http://www.cesifo-group.de/portal/page/portal/ifoHome/a-winfo/d2kprog/20kproggd/kproggd?item_link=kprog-inhalt-20120419.htm

munkanélküliek száma a tavalyi átlagosan 2,976 milliőről az idén 2,794 millióra csökken, 2013-ban pedig 2,623 millióra süllyed. Ezáltal a munkanélküliségi ráta mindkét évben fél százalékponttal csökken és 2013 végére eléri a 6,2%-ot.

A reálbér-növekedés várhatóan mindkét évben 3% fölötti lesz, az infláció pedig az idén éves átlagban 2,3 százalék, jövőre pedig 2,2 százalék lehet.

A kedvező gazdasági helyzet hatására a GDP-arányos államháztartási hiány csökkenni fog Németországban. A deficit az idén 0,6 százalék, jövőre pedig 0,2 százalék lehet az előrejelzés szerint. Ugyanakkor a 80 százalékot meghaladó GDP-arányos államadósság csökkentése nem halad előre a megfelelő ütemben a kutatók szerint. Úgy látják, a német gazdasági növekedést fenyegető legjelentősebb kockázati tényező továbbra is ugyanaz, ami az egész világgazdaság legfőbb növekedési kockázata: az euróövezeti államadósság-válság, amelyre még mindig nem sikerült megoldást találni. Az ECB intézkedései, amelyek növelték a bankrendszer likviditását, csak átmeneti könnyítést nyújtottak. A kutatásban részt vevő szakértők úgy látják, hogy ha az euróövezeti tagállamok kormányai nem visznek véghez jelentős gazdasági reformokat a közeljövőben, a pénzpiacok elveszíthetik az eurózónába vetett bizalmukat, mely a német gazdaságra is komoly negatív hatást gyakorolna.

1.1. ábra: A németországi bruttó hazai termék (GDP) negyedéves volumenindexei, szezonálisan és naptári hatással kiigazított adatok (előző negyedév=100,0%), 2001 – 2013

A fentiekhez hozzá kell tenni, hogy a gazdaságkutatókat láthatóan meglepte az euro zóna és ebben a német gazdaság 2011-ben bekövetkező újabb válsága (lásd a 1.1. és 1.2. táblázatokat). Míg 2011 elején 2012-re vonatkozóan még jelentős mértékű fellendülésre számítottak, addig legújabb előrejelzéseiket már a válság 2011 végén indult új szakaszának figyelembe vételével módosították lefelé (lásd 1.1. és 1.2 táblázat).

1.1. táblázat: Az IFO németországi GDP változására vonatkozó előrejelzéseinek alakulása (2011-2013)

	2011	2012	2013
IFO 2010/1	1,40%		
IFO 2010/2	3,50%		
IFO 2011/1	2,80%	2,00%	
IFO 2011/2	2,90%	0,80%	
IFO 2012/1		0,90%	2,00%
<i>Tényleges</i>	<i>1,50%</i>		

Megjegyzés: szezonális és naptári hatással kiigazított adatok

Forrás: <http://www.cesifo-group.de/>

1.2. táblázat: Az euró-zóna GDP változására vonatkozó IFO előrejelzések alakulása (2011-2013)

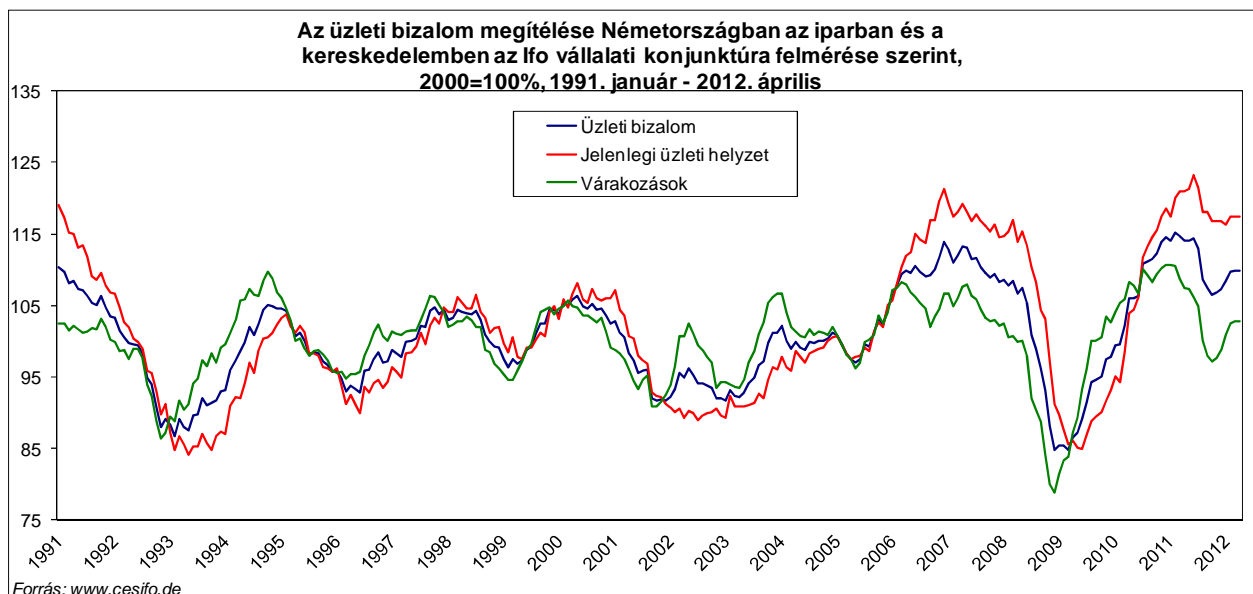
	2011	2012	2013
IFO 2010/1	1,10%		
IFO 2010/2	1,60%		
IFO 2011/1	1,70%	1,60%	
IFO 2011/2	1,50%	0,40%	
IFO 2012/1		-0,30%	1,10%
<i>Tényleges</i>	<i>1,50%</i>		

Megjegyzés: szezonális és naptári hatással kiigazított adatok

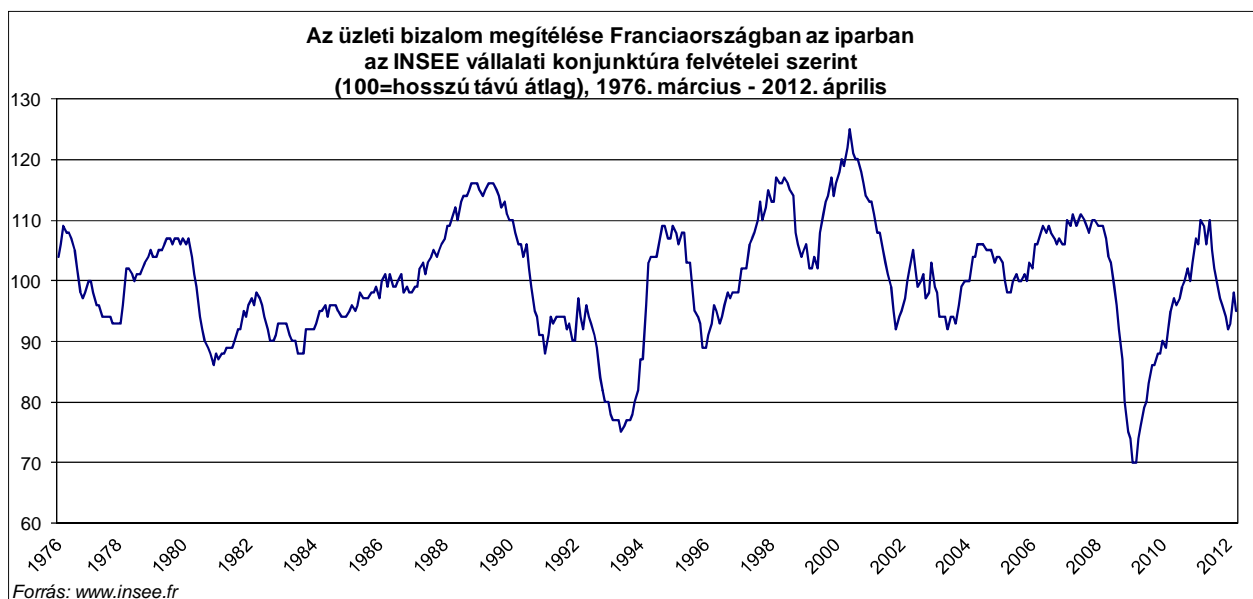
Forrás: <http://www.cesifo-group.de/>

Emellett a vállalati konjunktúra kutatások adatai egyértelműen a 2011-re jellemző visszaesés végét jelzik mind a német, mind a francia gazdaságban. Az amerikai gazdaság fontos előrejelző indikátora a Philadelphiai FED index legutóbbi adatai is inkább bizakodásra adnak okot és a gazdasági aktivitás erősödését jelzik (lásd 1.3. ábra).

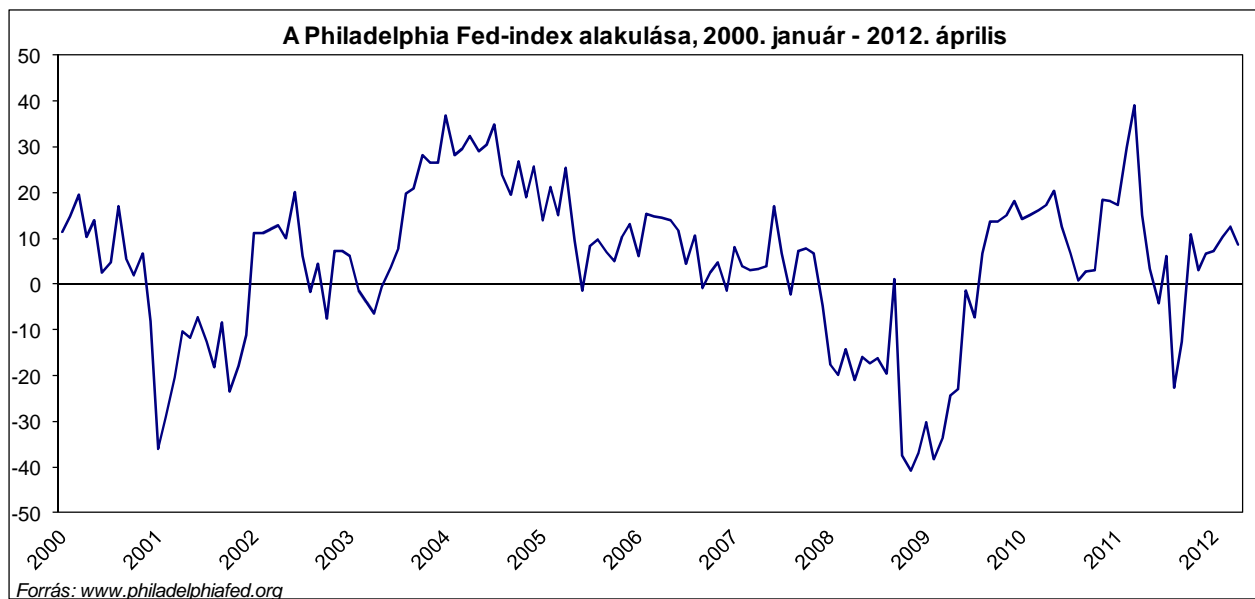
1.1. ábra: Az üzleti bizalom megítélése Németországban az iparban és a kereskedelemben az IFO vállalati konjunktúra felmérése szerint (1991-2012)

1.2. ábra: Az üzleti bizalom megítélése Franciaországban az iparban az INSEE vállalati konjunktúra felvételei szerint (1976-2012)

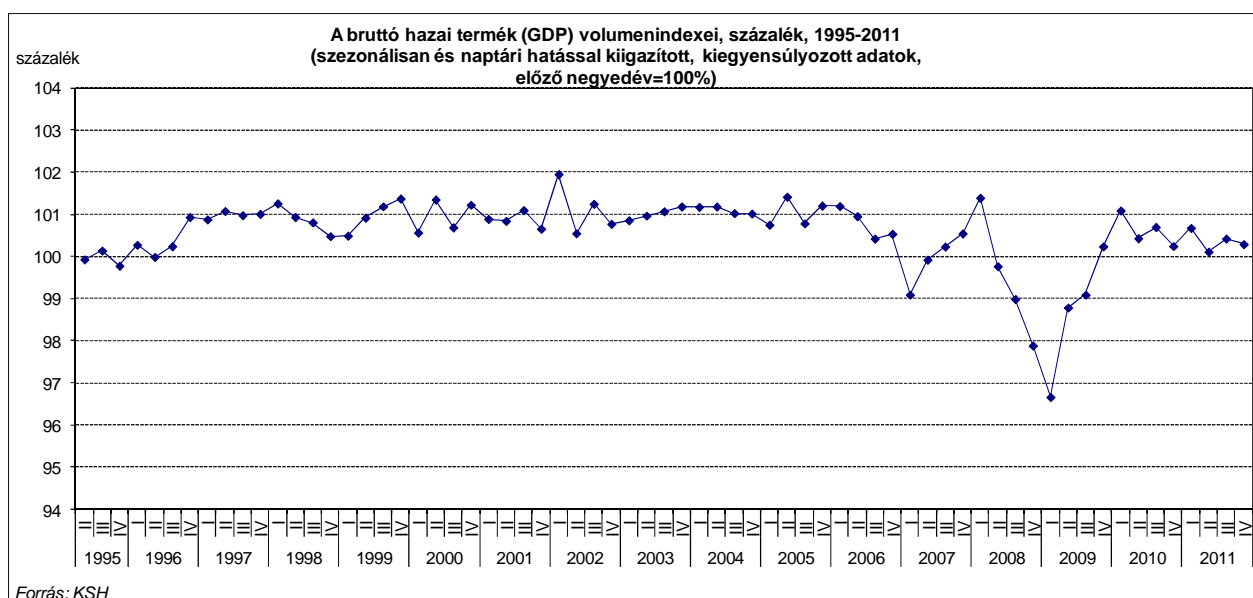
1.3. ábra: A Philadelphia Fed-index alakulása (2000-2012)

2. Magyarország: a GDP növekedés és finanszírozási környezet alakulása

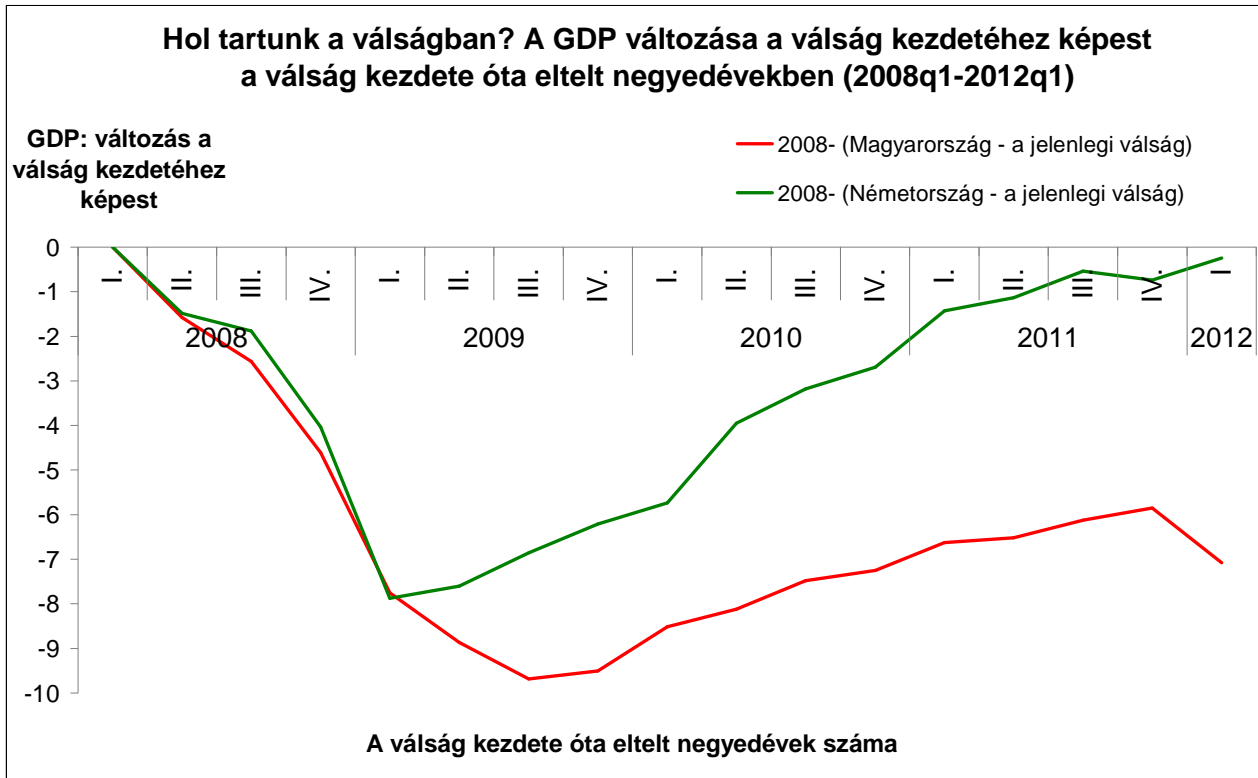
A magyarországi GDP növekedési ütemek legfrissebb adatai a gazdaság bővülési ütemének lassulására utalnak (lásd a 2.1. ábrát). Mindez a gazdasági válságból való kilábalás elhúzódását is magával vonja. Ha a magyar gazdaság növekedési ütemét a német gazdasagéval vetjük össze, akkor míg a válság kezdeti szakaszát a növekedési ütemek szinkronja, majd az ütemkülönbségek növekedése jellemzi. E téren 2011-ben annyi változás történt, hogy a német gazdaság IV. negyedéves visszaesése miatt némileg csökkenést lehetett megfigyelni, de ez a közeledés nem volt tartós: 2012 első negyedévében minden eddiginél szélesebbre nyílt a két gazdaság kilábalásának különbségét mutató olló (lásd a 2.2. ábrát).

2.1. ábra: A GDP volumenindexei (%), szezonálisan és naptári hatással kiigazított, kiegyensúlyozott adatok (előző negyedév = 100%), 1996.Q1-2011.Q4

A magyar gazdaság ezer szállal kapcsolódik a német gazdasághoz – ebből következne, hogy a két gazdaság növekedési ütemei is meglehetősen hasonló görbe mentén kellene, hogy mozogjon. Azonban koránt sincs így: a válságból való kilábalás lassúsága továbbra is sokkal jobban jellemzi a magyar gazdaságot, mint a magyar gazdaság első számú exportpiacát jelentő német gazdaságot. Egyrészt a magyar válság sokkal mélyebb volt, mint a német, másrészt a kilábalás is később kezdődött nálunk, mint Németországban. Miközben a visszaesés szinte teljes egészében ugyanolyan gyorsan és mértékben érintette a két gazdaságot, addig a fordulópont után a német gazdaság gyorsabban és erőteljesebben kapott erőre, mint a magyar.

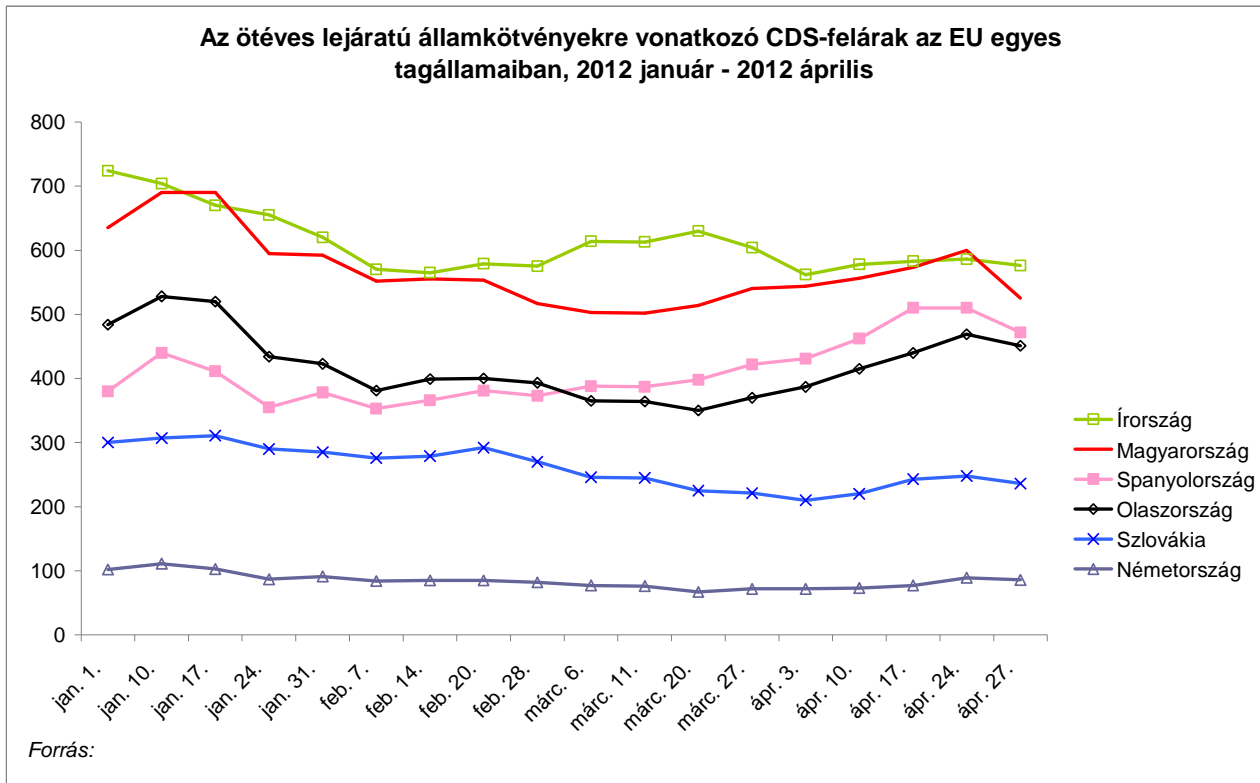
2.2. ábra: Gazdasági válság lefutása Németországban és Magyarországon, 2008-2012

		Magyarország	Németország	különbség
2008	I.	100	100	
	II.	-1,578	-1,484	0,094
	III.	-2,562	-1,878	0,684
	IV.	-4,608	-4,036	0,572
2009	I.	-7,756	-7,875	-0,119
	II.	-8,863	-7,599	1,265
	III.	-9,683	-6,859	2,824
	IV.	-9,503	-6,207	3,295
2010	I.	-8,518	-5,738	2,779
	II.	-8,123	-3,947	4,176
	III.	-7,481	-3,179	4,302
	IV.	-7,253	-2,695	4,558
2011	I.	-6,625	-1,430	5,195
	II.	-6,522	-1,134	5,387
	III.	-6,126	-0,541	5,585
	IV.	-5,852	-0,740	5,112
2012	I.	-7,076	-0,244	6,832

A magyar gazdaság kilátásait övező bizonytalanság magas szintjére utal a gazdasági növekedés ütem várhatóan alacsony szintje mellett az gazdaságpolitika fenntarthatóságát övező bizonytalanság is. Jól jellemzi ezt a CDS felárak idei alakulása: a magyar államkötvények megítélése ebből a szempontból a mély válságba sodródott ír szintet éri el és meghaladja a spanyol, olasz, vagy a szlovák állampapírokra jellemző szintet.

2.3. ábra: Az ötéves lejáratú államkötvényekre vonatkozó CDS felárak egyes EU országokban 2012.01-1012.04

3. MKIK vállalati konjunktúra felvétel

3.1. Az adatfelvétel fontosabb jellemzői

2012 áprilisában huszonkilencedik alkalommal került sor az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet ([MKIK GVI](#)) vállalati konjunktúra-vizsgálatára, amely több mint 14.000 cég megkeresésével készül minden évben áprilisban és októberben, a területi kamarák közreműködésével. Magyarországon ez legtöbb céget felmérő vállalati konjunktúra vizsgálat. A kutatás része az [Eurochambres](#) mintegy 14 millió vállalkozásra kiterjedő [európai konjunktúra vizsgálatának](#).

Év áprilisában minden eddigénél többen, a megkeresett vállalkozások közül 2.558 cég vezetője töltötte ki kérdőívünket.

A válaszadók 51%-a foglalkoztatott kevesebb, mint 10 főt, 18%-uknál a létszám 10 és 49 fő közé, 23%-uknál 50 és 249 fő közé esett, és a cégek 8%-ánál a létszám meghaladta a 249 főt. Az iparban tevékenykedett a válaszadó cégek 24%-a, az építőiparban 15%-uk, a kereskedelemben 22%-uk, és az ezen kívüli szolgáltató szektorokban 39%-uk.

Az adatfelvétel eredményeit súlyoztuk a területi összetétel és a cég GDP-hez való becsült hozzájárulása alapján. A két súlyozási szempontot egyszerre érvényesítettük. Az utóbbiban a létszám szerint képzett egyes cégcsoportoknak a GDP-hez való becsült hozzájárulása alapján képzett súlyokkal számoltunk.

3.1.1. táblázat: A GVI Konjunktúra vizsgálatában alkalmazott súlyok 1998-2012

Létszám-kategóriák (cégnél alkalmazottak száma, fő)	Régió csoportok		Összesen
	Gazdaságilag fejlettebb három régió ⁽¹⁾	Gazdaságilag fejletlenebb négy régió ⁽²⁾	
0-9	0,0668	0,0732	0,1400
10-49	0,0668	0,0732	0,1400
50-249	0,1002	0,1098	0,2100
250-x	0,2434	0,2646	0,5100
Összesen	0,4772	0,5228	1,0000

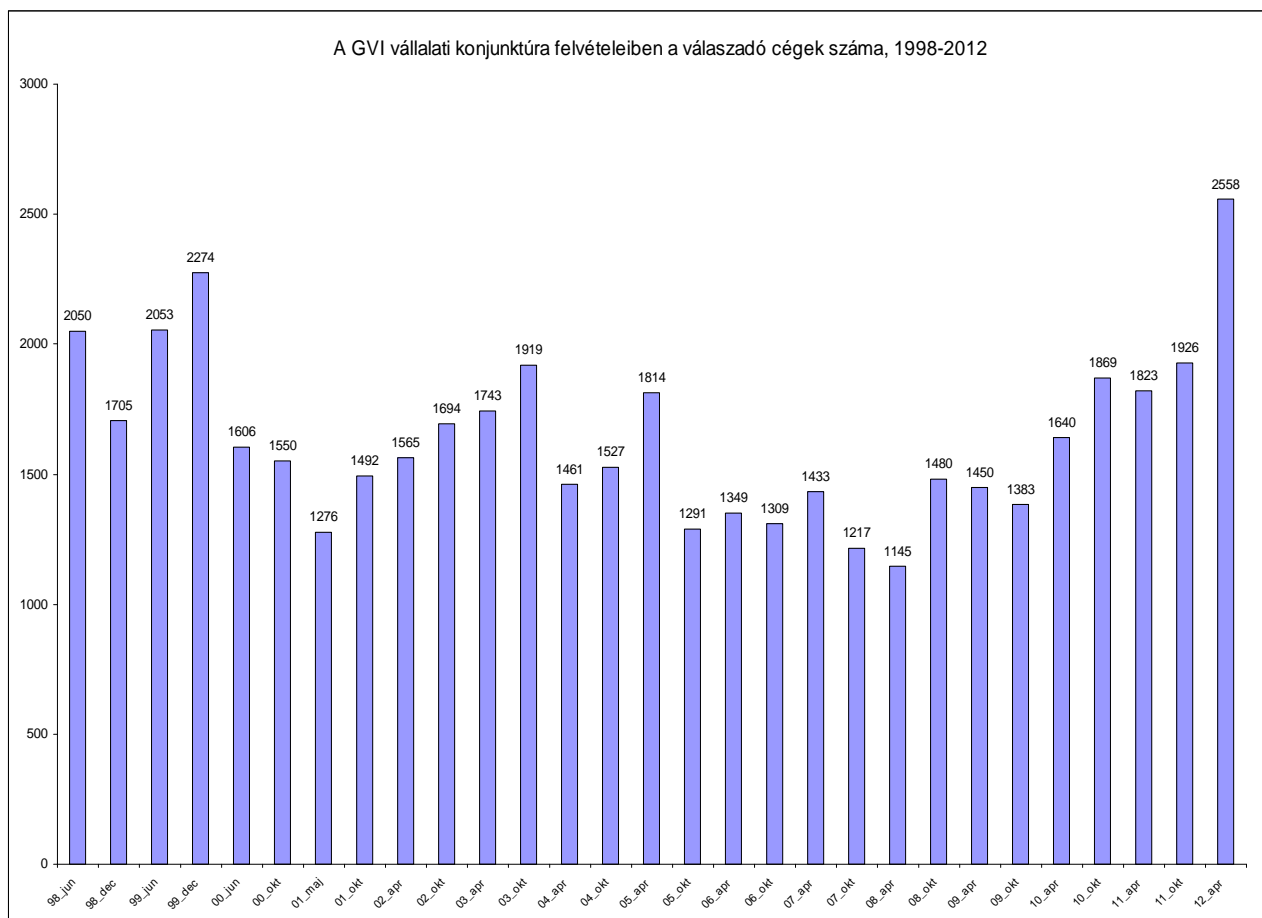
Megjegyzés:

1: Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl

2: Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Dél-Alföld, Észak-Alföld

A közölt eredmények a súlyozott adatokra vonatkoznak.

3.1.1. ábra: A GVI Konjunktúra vizsgálatában megkérdezett cégek száma, 1998.06 – 2012.04

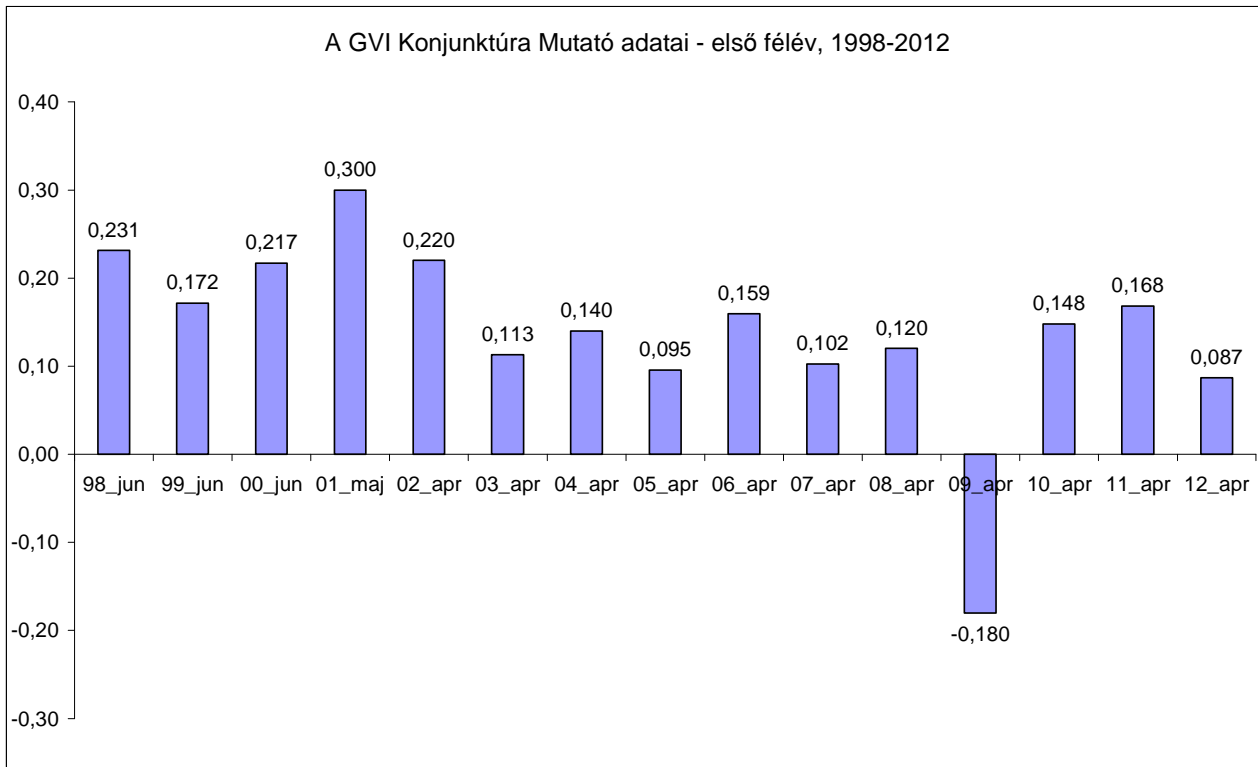
3.2. Az adatfelvétel eredményei

3.2.1. GVI Konjunktúra Mutató és Bizonytalansági Mutató

A 2012. áprilisi adatfelvétel tanúsága szerint Magyarországon javultak az üzleti várakozások: a tavaly októberi nagymértékű visszaesés után némileg bizakodóbbá váltak a cégek. A GVI konjunktúra mutatója az októberi 1,3 pontról 7,4 pontos növekedést követően 8,7 pontra emelkedett. Figyelmeztető azonban és a pozitív elmozdulás törekenységére is fényt vet, ha az adatokat az egyes évek áprilisi szintjeihez hasonlítjuk. Ezek szerint az idei a második legalacsonyabb érték a vizsgálat kezdete (1998) óta (lásd a 3.2.1.1. ábrát).

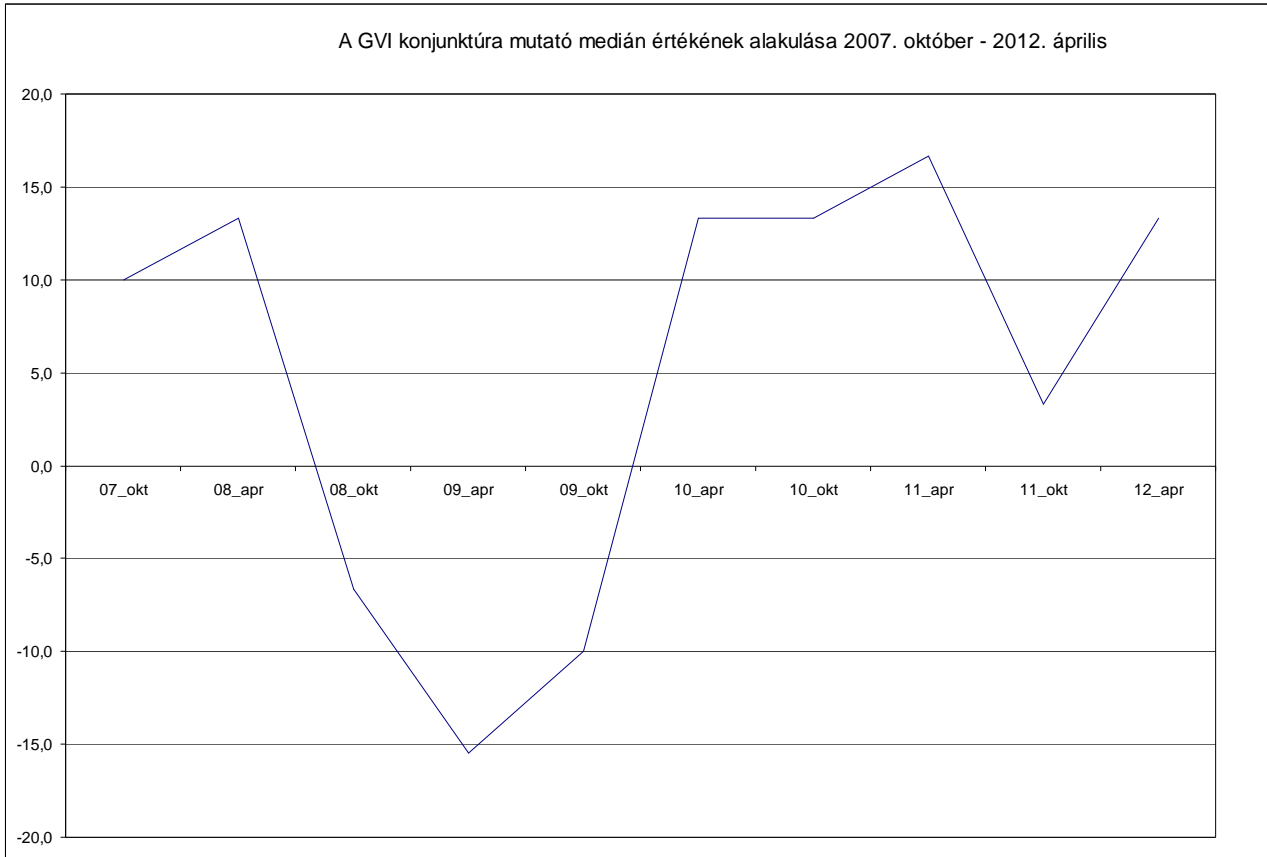
Az eredmények tehát pozitív irányú változásról tanúskodnak miközben az üzleti helyzet megítélésével és a várakozásokkal kapcsolatos bizonytalanság továbbra is elég jelentős.

3.2.1.1. ábra: A GVI konjunktúra mutató I. féléves értékének alakulása, 1998-2012

A konjunktúra mutató medián értékében jelentős növekedés látszik az elmúlt félévhez viszonyítva, a korábbi +3,3-as érték áprilisra + 13,3-ra nőtt – ezzel ez a mutató a 2010. évi szintre emelkedett (lásd a 3.2.1.2. ábrát). Az adatok ezek után nyilvánvalóan megerősítik azt a megfigyelést, hogy a magyar gazdaság válságból való kilábalása – amely 2009 októberében vette kezdetét – nagyon vontatott és ilyen növekedési ütemmel csak 2014-2015-re érhetjük el a válság előtti szintet.

3.2.1.2. ábra: A GVI Konjunktúra Mutató medián értékeinek alakulása, 2007. október – 2012. április

Több részmutatónál továbbra is megfigyelhető a gazdasági válság hatása, különösen a válság által erőteljesen érintett szektorokban. Így az építőiparra eddig nem látott mélységű visszaesés jellemző. Idén áprilisra lecsökkent az építőipar kapacitáskihasználtsága 64,4%-ra (70,7%-ról), de ebben szezonális hatások is szerepet játszanak: a tavaly áprilisi érték 63,6% volt. Csökkent továbbá az értékesítés volumenének alakulását jelző mutató értéke -1 ponttól -12,3 pontra. A várható üzleti helyzet mutatója is alig mozdult el a mélypontról -24,6-os értékkel szemben -23,9-es értéket ért el.

Mindezt tetézi, hogy vállalati szektor egészében az építési beruházások szintje tovább romlott - 18,4 pontról -23 pontra. Kedvezőtlen jel továbbá, hogy a jelenlegi jövedelmezőség mutatója -15,8-as értékről lecsökkent egészen -35,7 pontig. Mindezek mellett nőtt az építőipar munkaerő kereslete, de még mindig a negatív tartományban található: a korábbi -24,5-es szintről, -8,1-es szintre. Azaz továbbra is több cég tervez elbocsátást, mint létszámfelvételt: 8,1%-kal haladja meg az elbocsátást tervező cégek aránya a munkaerő felvételt tervezőkéét.

Az adatok jól jelzik a magyar építőipar rendkívül mély válságát, és azt, hogy ebben a szektorban még egyáltalán nem láthatók a kilábalás jelei. Az építőiparban a konjunktúra mutató értéke nem változott az elmúlt félévben, így továbbra is negatív tartományban áll: -20,1 pont.

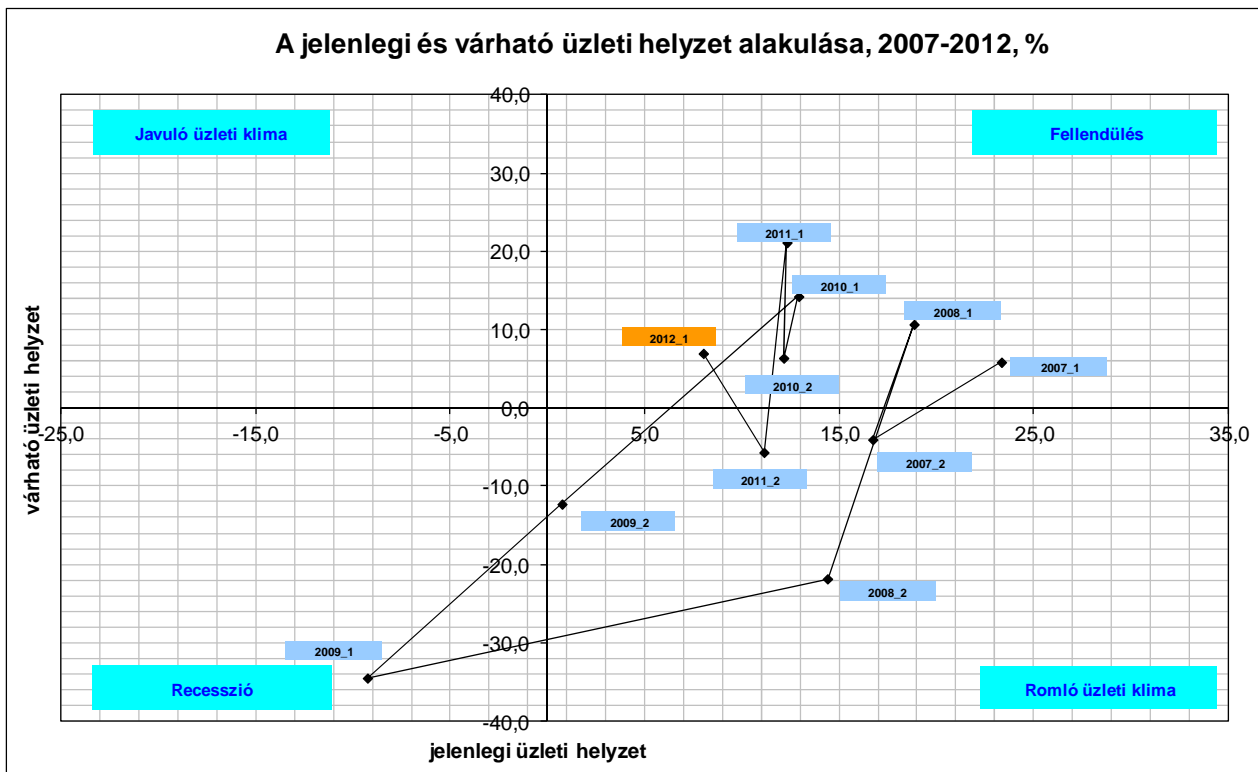
A jelenlegi és a várható üzleti helyzet mutatóinak összevetése alapján a magyar vállalkozások kilátásai újra a fellenülés mezejébe kerültek át (lásd a 3.2.1.3. ábrát). Mindezek fényében újra

érvényt nyerhet a tavaly áprilisi eredményeink kapcsán megfogalmazott véleményünk, amikor úgy találtuk, hogy

„az egész gazdaságra vonatkozóan egyre világosabb jelei mutatkoznak a válságból való kilábalásnak, de több tényező utal arra, hogy a kilábalásra mutató folyamatokat sok bizonytalanság övezi.”

Az ábrán leolvasható, hogy a válságot követően 2009 első félévtől 2010 első félévig egyértelmű javulást jeleztek a vállalati várakozások, majd ezt követően már egy cikk-cakkos pálya jellemző: javulást és romlást jelző értékek félévente egymást.

3.2.1.3. ábra: A jelenlegi és a várható üzleti helyzet alakulása, 2007 – 2012, %

Az áprilisi felvétel eredményei szerint tehát a GVI Konjunktúra Mutató emelkedett, így továbbra is a pozitív tartományban tartózkodik. A várható gépberuházások szintje nőtt, míg az előrejelzett építési beruházási aktivitás tovább csökkent. A várható munkaerő-kereslet mutatója ismét pozitív tartományba került. A következő fél-egy év folyamatai dönthetik el, hogy a magyar üzleti szektor stabil fellendülési pályára állhat-e, vagy továbbra is ingadozó kilátások közepette fogják jellemezni.

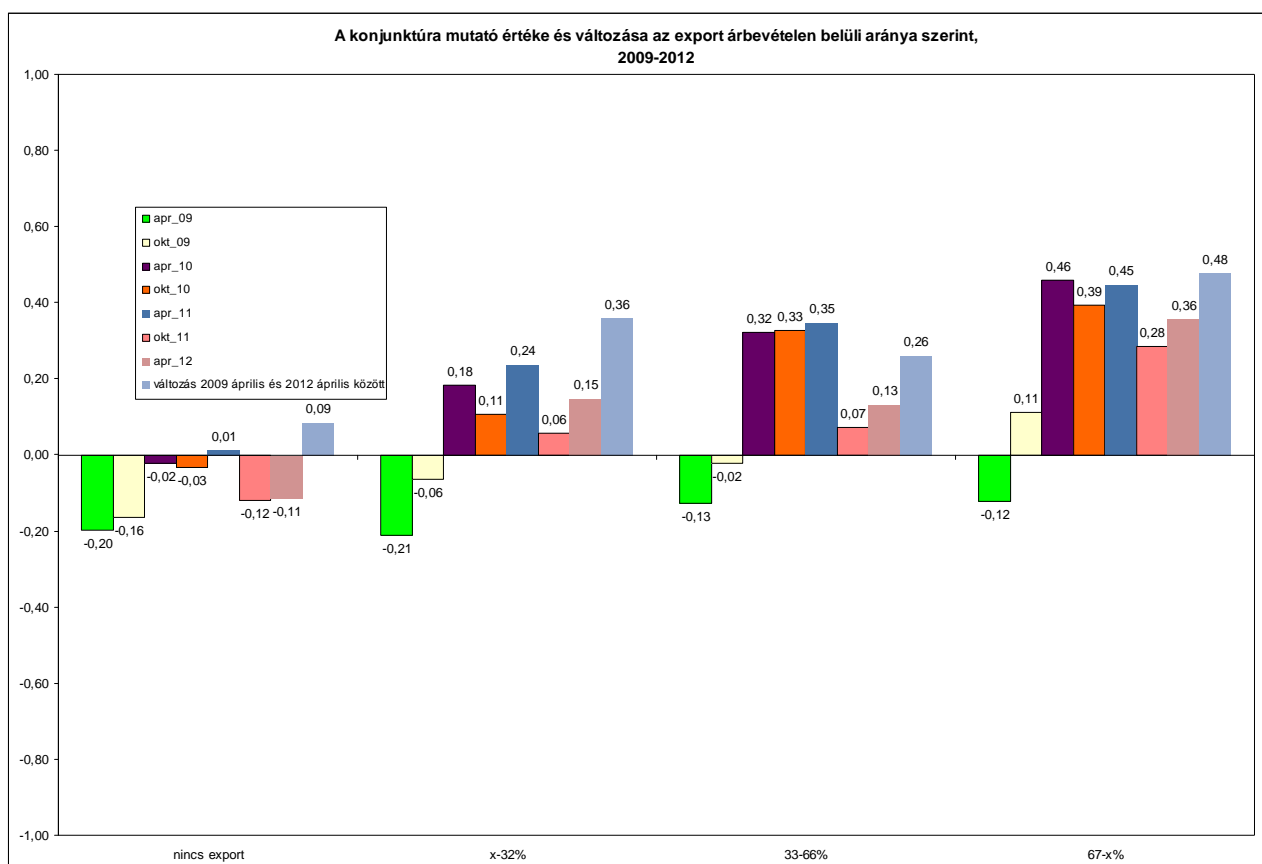
A GVI Bizonytalansági Mutató értéke nem változott jelentősen az októberi vizsgálat eredményeihez képest: továbbra is a magasnak mondható, 45,1 pontos szinten áll. Ez pedig arra utal, hogy a magyar gazdaságban továbbra is sok cég nem számol üzleti kilátásainak javulásával, illetve inkább üzleti helyzetének további rosszabbodását valószínűsíti. Vagyis az üzleti szférán belül továbbra sem egyértelmű, vagy egyöntetű az eddigi tendenciák megítélése és tartós tendenciaként való értelmezése. A magyar gazdaság 2011 IV. negyedéves teljesítményére

vonatkozó, már rendelkezésre álló adatok, valamint a GVI vállalati konjunktúra vizsgálat adatai is az idei évet övező bizonytalanság erősödésére hívják fel a figyelmet.

A külföldi tulajdonban és a magyar tulajdonban lévő cégek körében is nőtt a GVI Konjunktúra Mutató értéke, míg a többségében magyar, de részben külföldi tulajdonú vállalatok esetében csökkent. A vállalatnagyság szerint minden vállalatcsoportnál növekedés figyelhető meg. A legrosszabb helyzetről továbbra is a mikro-vállalkozások vezetői számoltak be. A nagy cégeknél 14 pontról 23 pontra, a közepes cégeknél 3 pontról 11 pontra, míg a kis (10-49 főt foglalkoztató) cégeknél -13 pontról -6 pontra javult a konjunktúra mutató értéke. A mikro-cégek körében továbbra is -30 pontos szint körül alakul a mutató értéke (lásd a 6.6. ábrát).

Az exportaktivitás szerint csoportosítva is egyöntetű a kép: minden vállalatcsoportban növekedés a jellemző. Ez az exportáló cégek körében hasonló nagyságrendű, míg a kizárólag belpiacokra termelő vállalkozások esetében a növekedés üteme valamivel kisebb (lásd a 6.7. ábrát). Emellett az is továbbra jellemző, hogy minél inkább exportál egy cég, annál kedvezőbb konjunkturális kilátásokkal rendelkezik (lásd a 3.1.2.4. ábrát).

3.1.2.4. ábra: A GVI Konjunktúra Mutató alakulása az export árbevételen belüli aránya szerint, 2009 április – 2012 április

A gazdasági ágak között továbbra is az iparban a legmagasabb a konjunktúra mutató értéke (+26 pont). Az építőipart – mint korábban említettük – rendkívül mély válság jellemzi (-21 pont). A

kereskedelmi cégeknél a mutató -1 pontra nőtt, azonban az egyéb szolgáltató szektorban -1 ponttól -4 pontra való elmozdulás látható (6.8. ábra).

A várható munkaerő kereslet emelkedett október óta, ami a következő hónapokban a versenyszférában a foglalkoztatottság gyarapodását, illetve a viszonylag magas munkanélküliségi ráta csökkenését jelzi előre (lásd a 6.13. ábrát).

A cégek a rendelésállomány bővülésére számítanak az elkövetkező hónapokban. E várakozásaik nem alapozódhatnak a belső kereslet bővülésére (itt stagnálás várható előrejelzéseink szerint), hanem kizárólag az export kereslet várható növekedésével áll összefüggésben és nagymértben függ az európai, és ezen belül a német konjunktúra rövid távú alakulásától (lásd a 6.19. ábrát).

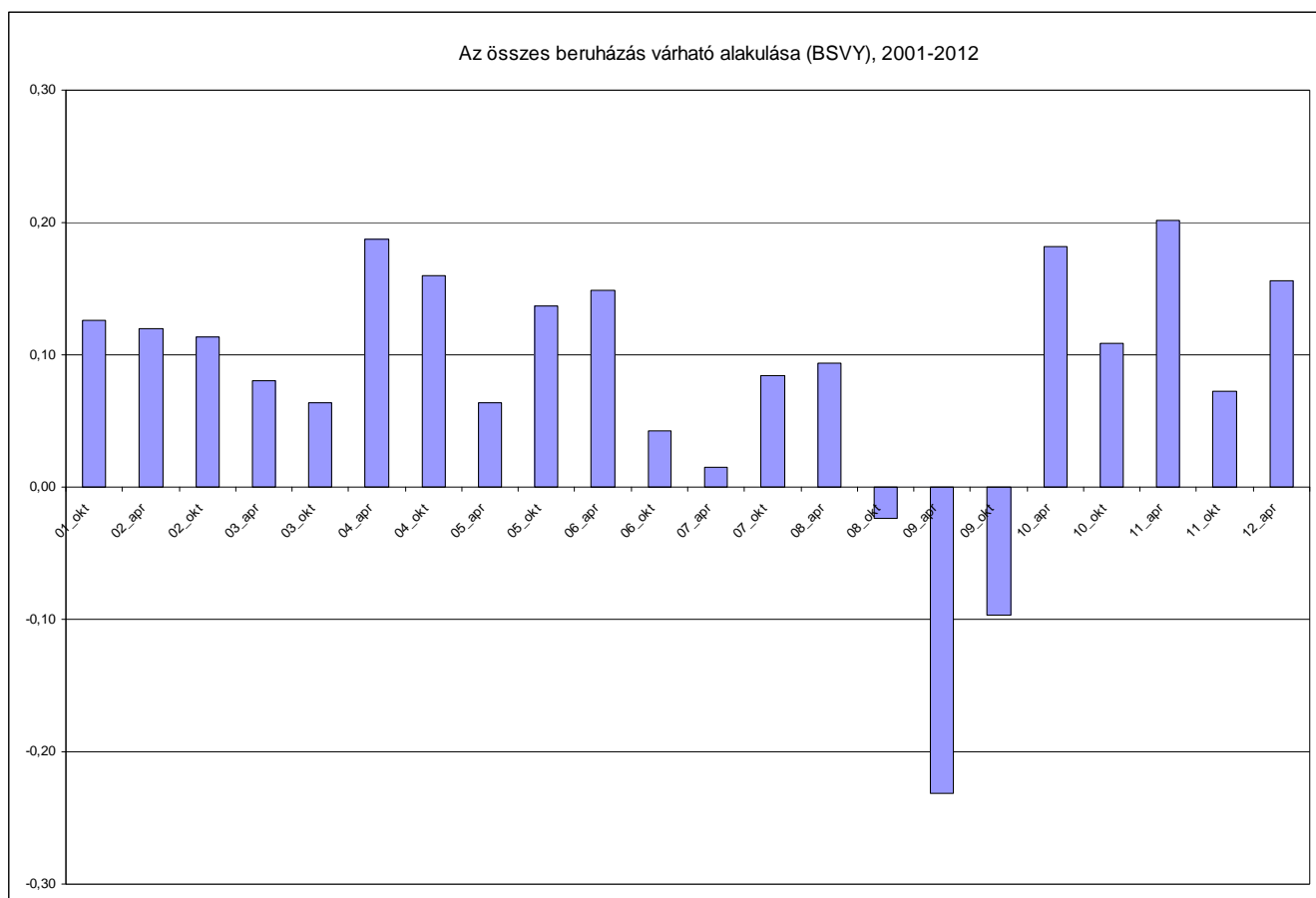
A kapacitáskihasználtság szintje minimálisan csökkent az elmúlt félévhez képest (75%) és továbbra is elmarad a válság előtti szinttől (lásd a 6.15. ábrát). Az exporttevékenység jelentősége szerint a leginkább – 4 százalékponttal – a belföldre és külföldre hasonló arányban értékesítő vállalatok kapacitáskihasználása romlott (lásd 6.16. ábrát).

3.2.2. Beruházások

Pozitív jel, hogy az elmúlt időszakhoz képest alacsonyabb lett a gépberuházási aktivitás csökkenését jelző cégek aránya. Ennélfogva a következő fél évben várhatóan nő a beruházási aktivitás szintje, habár egy évvel korábban már elérte a válság előtti szintet (lásd a 6.10. ábrát). Az építési beruházások várható szintjére vonatkozó mutató újra csökkent. Úgy tűnik a cégek továbbra is kívánnak, és jellemzően nem mernek fejlesztésekbe fogni. A cégek 44%-ánál nem változik a beruházási aktivitás, 36%-uk növekedésre, míg 20%-uk további csökkenésre számít (lásd a 6.11. ábrát). A gépberuházási aktivitás növekedése jellemző a tisztán hazai és a döntően külföldi tulajdonú cégeknél is, míg a hazai többségi tulajdonban álló vállalatoknál a csökkenés figyelhető meg e tekintetben (lásd a 6.12. ábrát).

A gépi és építési beruházások együttesét tekintve és csak azokat a cégeket nézve, amelyeknél folyik valamilyen beruházási tevékenység, a beruházási aktivitás növekedése várható a következő fél évben (lásd a 3.2.2.1. ábrát). Emögött az húzódik meg, hogy a beruházási volument növelni szándékozó cégek aránya az őszi 26%-ról áprilisa 36%-ra nőtt, miközben a csökkenésre számító cégek aránya 20% körül maradt. A beruházások egészét tekintve továbbra is a legnagyobb arányban a mikro-vállalkozások nem beruháznak (60%), míg a kis, a közepes és nagy cégeknél alacsonyabbak a nem beruházó cégek aránya (40%, 31% és 13%).

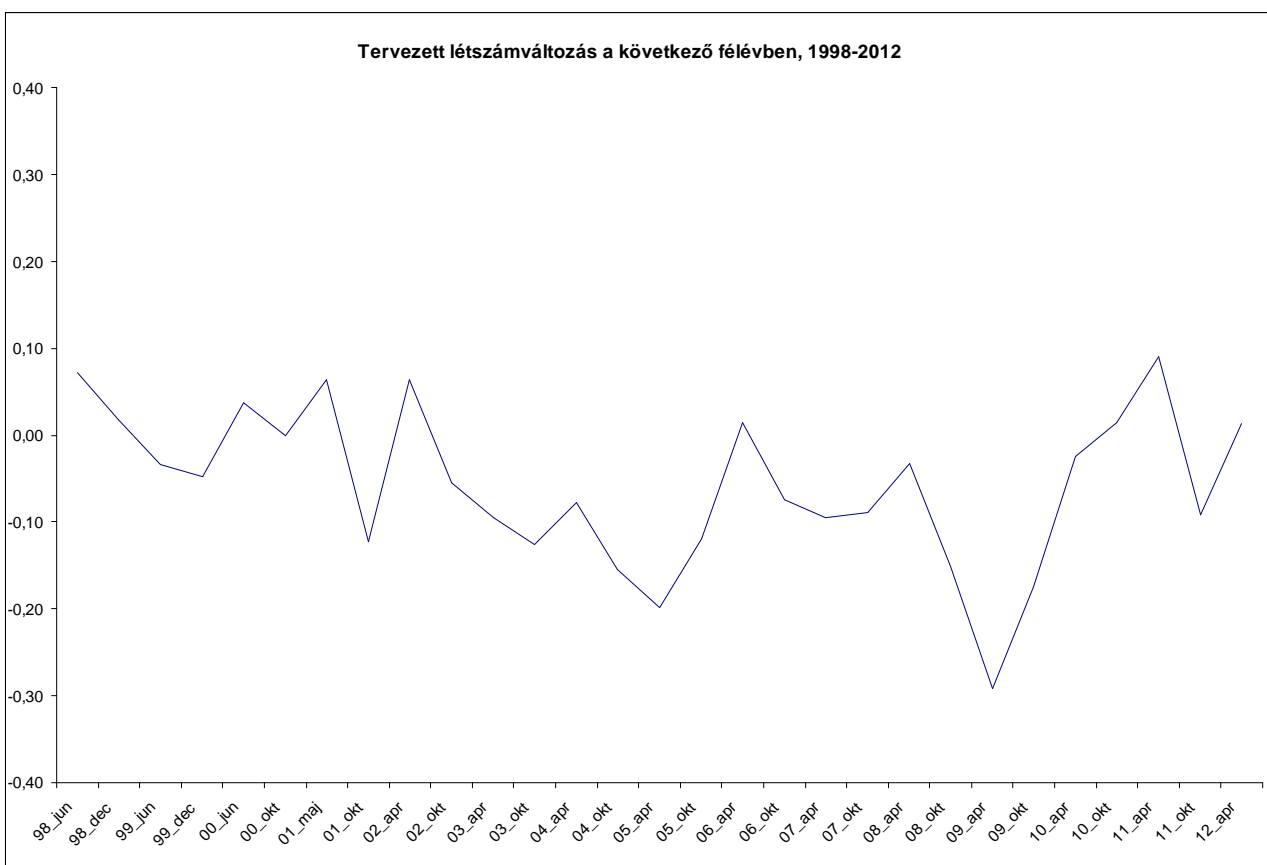
3.2.2.1. ábra: A beruházások várható alakulása 2001-2012

3.2.3. Munkaerő-kereslet

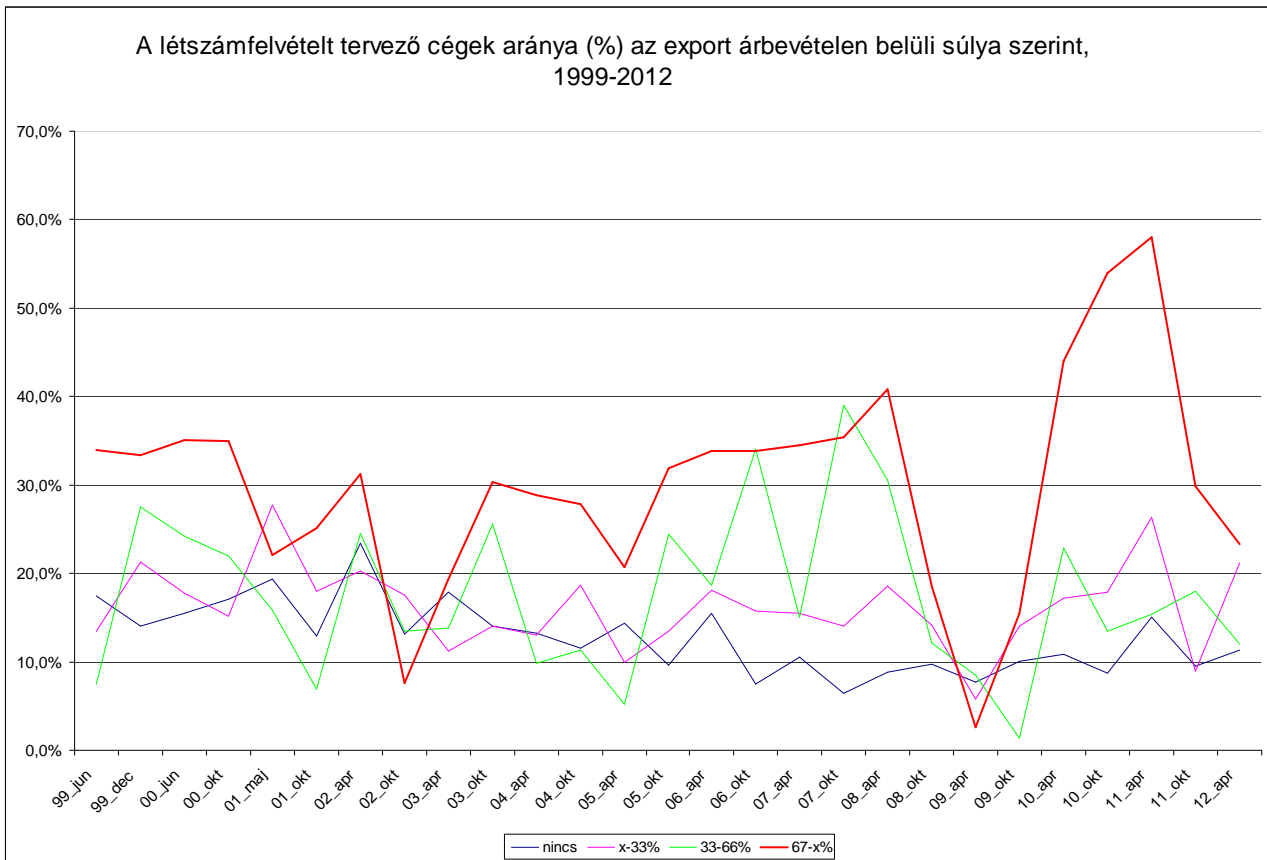
Az áprilisi felvétel adatai arra mutatnak, hogy a versenyszektorba tartozó cégek várható munkaerő-keresletében megfigyelhető némi pozitív elmozdulás is inkább a munkanélküliség stagnálását valószínűsíti 2012-ben (lásd a 3.2.3.1. ábrát). Nem várható a munkaerő-kereslet érzékelhető növekedése és ezzel a munkanélküliség csökkenése. A felvételek és elbocsátások előfordulásának különbségét jelző egyenlegmutató a korábbi -9%-ról 1%-ra nőtt úgy, hogy a cégek 15%-a tervez elbocsátást, 69%-uk nem változtat a foglalkoztatottak számán, és 16%-uk tervez munkaerő-felvételt. (Fél évvel ezelőtt ezek az arányok rendre 23%, 63% és 14% voltak).

3.2.3.1. ábra: A vállalkozások várható munkaerő-kereslete, 1998-2012, %

A foglalkoztatottak számának növelése továbbra is inkább az iparvállalatokra jellemző (20%), míg a kereskedelmi cégek kívánják legkevésbé növelni foglalkoztatottaik számát (11%). Az ipari cégek 13%-a tervez további elbocsátást áprilisi adataink szerint, míg az építőipari cégek körében 20% ez az arány. Leginkább a nagy cégek, a döntően exportálók és a döntően külföldi tulajdonban lévők terveznek létszám bővítést (20%, 23% és 20%). Az exportálók aggregált munkaerő-keresletét azonban továbbra is a csökkenés jellemzi. A magyar gazdaság e fontos szegmensét már egy éve a munkaerő-kereslet romló tendenciája jellemzi (lásd a 3.2.3.2. ábrát).

3.2.3.2. ábra: A létszámfelvételt tervező cégek aránya (%) az export árbevételen belüli súlya szerint, 1999-2012

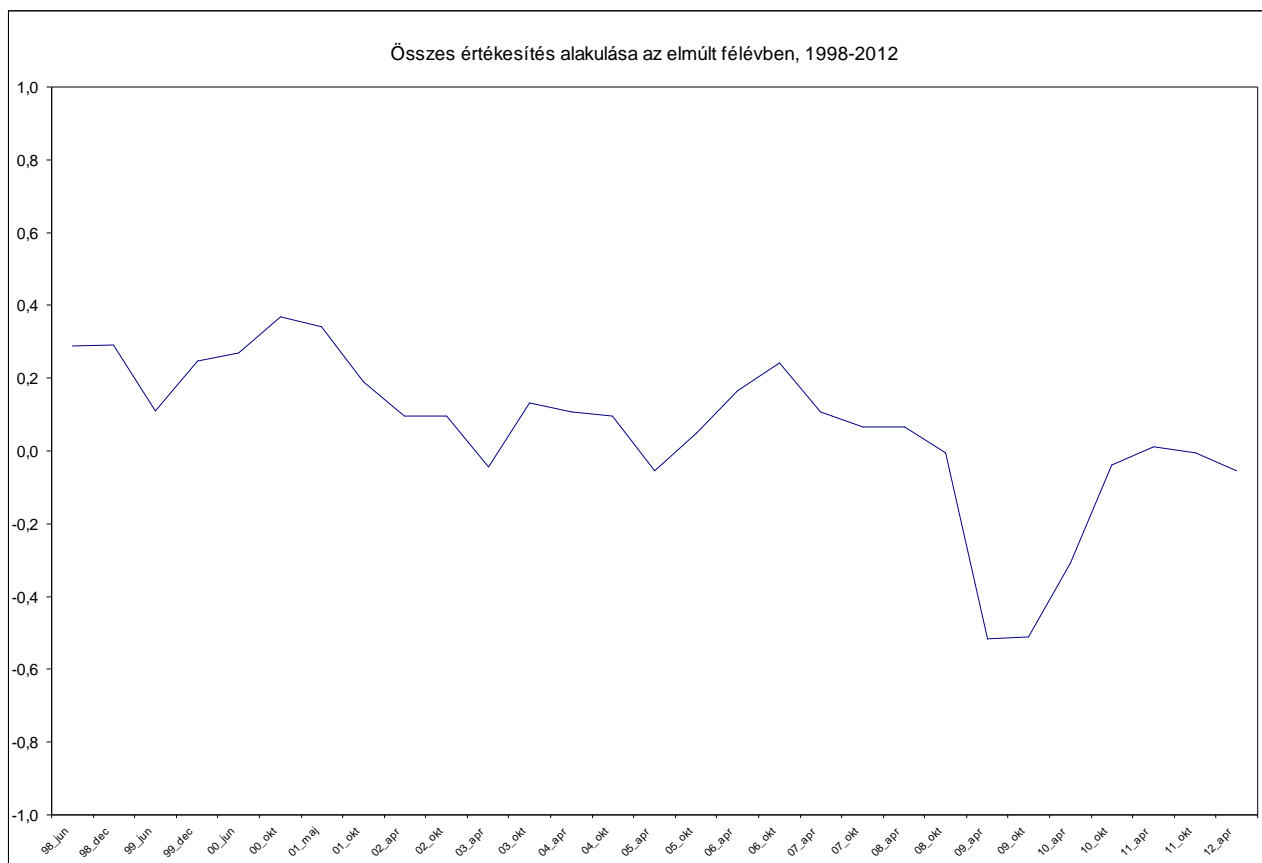
Ezzel együtt a különböző nagyságú cégek csoportjaiban a munkaerő kereslet bővülése várható, ami a leginkább a 250 főnél többet foglalkoztató cégek körében szembetűnő a korábbi dinamikus növekedés majd csökkenés után (lásd a 6.14. ábrát).

3.2.4. Forgalom, kapacitáskihasználás

A kapacitáskihasználás átlagos szintje csökkent október óta és 75%-os szinten áll, (lásd a 6.15. ábrát). Továbbra is az iparban, a döntően külföldi tulajdonban lévő cégeknél, és a döntően exportáló cégeknél a legmagasabb a kapacitások kihasználtsága (79%, 81%, 83%), a legalacsonyabb pedig az építőiparban, a mikro cégeknél, a kizárólag belföldre termelőknél és a tisztán magyar tulajdonban lévő cégeknél (64%, 59%, 71% és 72%).

Az elmúlt félévben az összes értékesítés alakulásában az októbertől megfigyelhető gyengülő tendencia folytatódott (3.2.4.1. ábra) és negatív szintre jutott (-5 pont). Ez azt is jelenti, hogy 5 százalékponttal csökkent e mutató és a növekvő értékesítési volumennel rendelkező cégek aránya kisebb a csökkenést elszenvedőkénél (28% és 34%). Az elmúlt egy év adatai tehát a vállalkozások üzleti helyzetében fontos szerepet játszó komponens negatív irányba történő elmozdulását mutatják.

3.2.4.1. ábra: Az összes értékesítés volumene az elmúlt fél évben, 1998-2012, %

Az iparban a cégek 38%-ánál nőtt az értékesítés volumene miközben 26%-nál csökkent, míg az építőiparban fordított volt a helyzet (17% és 51%). A többségében külföldi tulajdonban lévő cégek 41%-a számolt be növekedésről és 23%-uk csökkenésről, míg a tisztán magyar tulajdonban lévő cégek 23%-ánál nőtt és 38%-ánál csökkent az értékesítés volumene. A döntően exportálók viszonylag nagy aránya tudta növelni forgalmát (48%) de ez jelentős elmaradás az elmúlt félévihez képest (56%). Körülb 20%-ot tett ki a forgalom csökkenéséről számot adó cégek aránya, amely

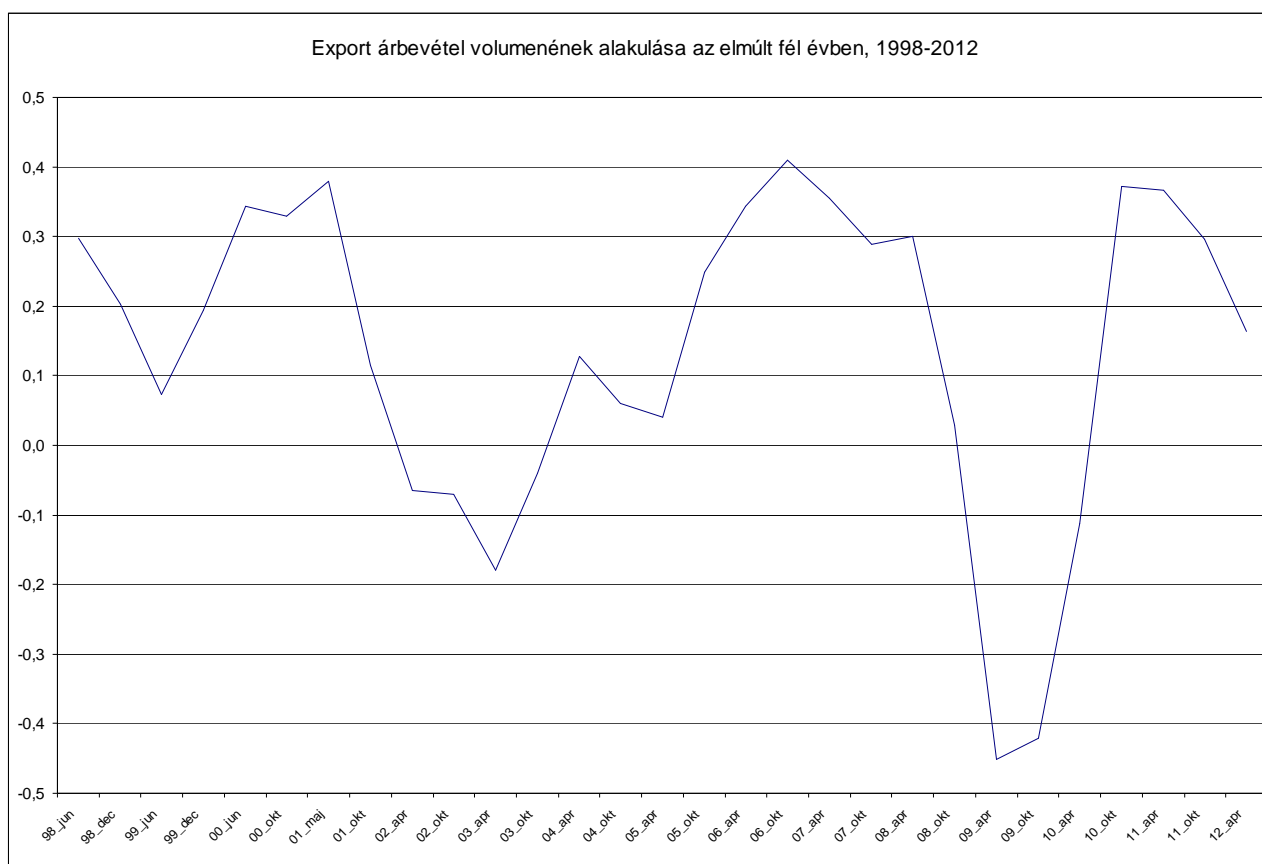
jócskán felülmúlja az elmúlt félévi adatot (12%). Továbbá a csak belföldi piacra szállítók 15%-ánál nőtt a forgalom volumene, ami gyengébb adat az elmúlt félévinél (23%) és 44%-ánál csökkent, ami megegyezik az októberi szinttel.

Ez azt is jelenti, hogy az üzleti helyzet alakulásában megfigyelhető pozitív tendenciák továbbra is szinte kizárólag az exportáló cégekhez és a külföldi tulajdonban lévő cégek növekvő értékesítéséhez kapcsolódnak.

A magyar gazdaság kilátásai, a GDP növekedés várható üteme továbbra is nagyon erősen függ a külpiacokon lezajló folyamatoktól, az export javak iránti kereslet várható alakulásától. A belföldi piac nem igazán játszik szerepet az üzleti kilátások meghatározásában és a kizárólag belföldre termelő cégek jó része továbbra is csökkenő kereslettel kénytelen számolni.

2011-ben először megtört az exportvolumen bővülését jelző cégek arányának növekedése, majd októberre már csökkenő tendencia érvényesült, ami idén sem változott. Míg tavaly októberben a cégek 44%-a számolt be az exportvolumen növekedéséről, és 15% csökkenésről, addig áprilisra már csak 37% tudta növelni exportját és 21%-nál csökkent az export volumene (lásd a 3.2.4.2. ábrát).

3.2.4.2. ábra: Az export értékesítés volumenét az elmúlt félévben növelni tudó cégek aránya, 1998-2012, %

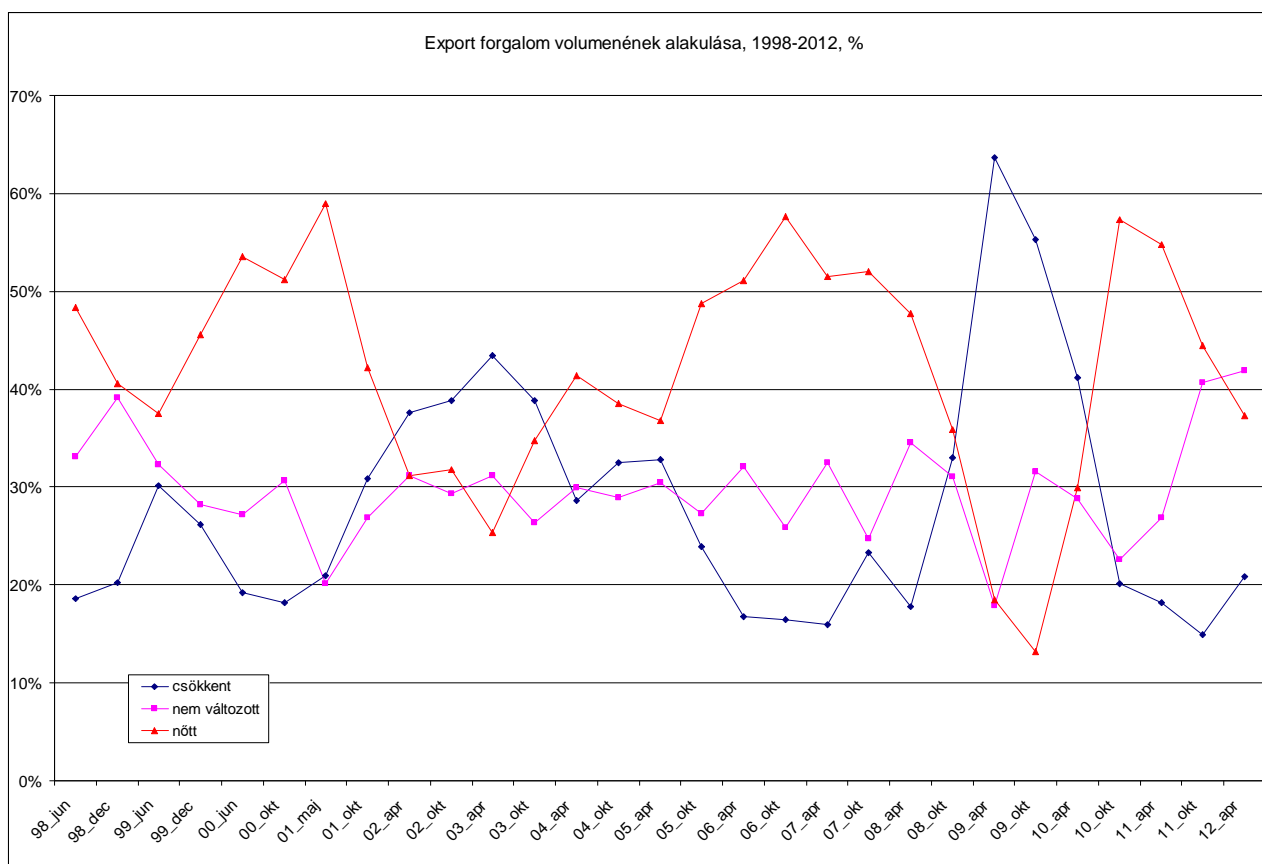

Ezáltal az export értékesítés egyenleg mutatója a 2010. évre jellemző 72 százalékpontos (!) javulás után ismét csökkent az elmúlt év során (lásd a 3.2.4.2. ábrát). Úgy tűnik itt tartósabb megtorpanásra lehet számítani – a következő fél évben sem várható e tendencia megfordulása.

Az iparvállalatok körében tovább csökkent a növekvő exportról számot adó cégek aránya (64,4% volt egy éve, 52% volt októberben és 40% jelenleg). A legalacsonyabb arányban az építőipari cégek és a döntően belföldre termelők tudták növelni az export volumenét (a cégek 26% és 25%-a).

A többségi külföldi tulajdonban lévő cégek 20%-a továbbra is export csökkenésről, míg 44%-uk növekedésről számolt be, ami hasonló a tavaly októberi értékhez, azonban a korábban tapasztaltakat jóval alulmúlja. A tisztán magyar tulajdonban lévő cégek helyzete romlott e tekintetben: 21%-uknál csökkent az export volumene és 31%-uknál nőtt, míg fél évvel ezelőtt 19% és 41%, egy éve pedig 27%-uk és 46%-uk jelezte ugyanezeket a tendenciákat.

3.2.4.3. Az export értékesítés volumene az elmúlt fél évben, 1998-2012, %

A korábbi egyértelműen javuló tendencia megtörése jelzi az export értékesítés várható alakulását kísérő bizonytalanságokat. Már a 2010. októberi jelentésünkben írtuk, hogy a rendkívül erőteljes pozitív „tendenciák azonban aligha folytatódhatnak a következő fél évben” – és az azóta napvilágra került adatok alátámasztják ezt a feltételezést.

4. Az alkalmazott mutatók definíciója

4.1. GVI Konjunktúra Mutató (GVI KM)

$$km_i = 0,1 * uhjx_i + 0,2 * uhvx_i + 0,1 * vjjx_i + 0,2 * vjvx_i + 0,2 * msvx_i + 0,1 * bgvx_i + 0,1 * bevx_i \quad (1)$$

ahol km: GVI Konjunktúra Mutató elemi értéke egy *i* cégnél
 uhjx = Üzleti helyzet jelenleg
 uhvx = Várható üzleti helyzet a következő hat hónapban
 vjjx = A vállalkozás jövedelmezősége jelenleg
 vjvx = A vállalkozás várható jövedelmezősége a következő hat hónapban
 msvx = Megrendelések várható alakulása a következő hat hónapban
 bgvx = gépberuházások volumenének alakulása a következő hat hónapban
 bevx = építési beruházások volumenének alakulása a következő hat hónapban

Az egyenlet jobb oldalán a konjunktúra mutató számításánál tekintetbe vett indikátorok szerepelnek, az *i* index az *i* cégnek egyes indikátorokra adott válaszait, km_i a konjunktúra mutatónak az *i* cégnél kapott elemi értékét jelenti ($i = 1, \dots, n$), ahol *n* a figyelembe vett cégek száma. Egy kiválasztott *n* elemű cégcsoportnál a konjunktúra mutató értékét a vállalati értékek átlagaként határozzuk meg:

$$KM_n = \frac{\sum_{i=1}^n km_i}{n} \quad (2)$$

A GVI KM egyes elemi mutatóit az alábbi módon definiáljuk:

Elemi mutató neve	Kategóriák	A kategória értéke
Üzleti helyzet jelenleg (UHJX)	Jó	1
	Kielégítő	0
	Rossz	-1
Az üzleti helyzet a következő 6 hónapban (UHVX)	Javul	1
	Nem változik	0
	Romlik	-1
A vállalkozás jövedelmezősége jelenleg (VJJX)	Jó	1
	Kielégítő	0
	Rossz	-1
A vállalkozás jövedelmezősége a következő 6 hónapban (VJVX)	Javulni fog	1
	nem változik	0
	Romlani fog	-1
A rendelések volumene a következő 6 hónapban várhatóan (MSVX)	Nöni fog	1
	Azonos lesz	1/3
	Csökkenni fog	-1/3
	Nincs	-1
Gépberuházások volumene az előző évhez képest várhatóan (BGVX)	Nő	1
	Változatlan	1/3
	Csökken	-1/3
	Nincs	-1
Építési beruházások volumene az előző évhez képest várhatóan (BEVX)	Nő	1
	Változatlan	1/3
	Csökken	-1/3
	Nincs	-1

Az egyes részmutatók definíciójának megfelelően elméletileg $-1 \leq KM \leq 1$ ahol -1 a legkedvezőtlenebb üzleti helyzetet 1 pedig a legkedvezőbb üzleti helyzetet jelenti. Természetesen KM tapasztalati értékénél előfordulhat, hogy még a legmélyebb válság esetén sem közelíti meg a -1 -es értéket, illetve a kimagaslóan gyors ütemű fellendülés esetén sem éri el a $KM +1$ -et. Ezért a KM tapasztalatai értékeinek pontos értelmezése csak hosszabb, több konjunktúra ciklust tartalmazó idősor esetében lehetséges.

4.2. GVI Bizonytalansági Mutató (GVI BM)

A GVI BM nem más, mint egy n elemű cégcsoport esetében a konjunktúra mutató (KM) szórása (σ_n):

$$BM_n = \sigma_n \quad (3)$$

A *GVI BM* azt mutatja, hogy mennyire egyöntetű a cégek véleménye saját konjunkturális helyzetükről. Nagymértékű eltérés (nagy szórás) arra utal, hogy a cégek ellentmondásos információk alapján, illetve egymásnak ellentmondó reálindikátorokat figyelembe véve, azaz nagyfokú bizonytalanság közepette alakítják ki véleményüket. Ha egyöntetű a cégek helyzetmegítélése, akkor ez arra utal, hogy egyértelmű és könnyen értelmezhető reál-mutatókra alapozva tudják kialakítani véleményüket, azaz kisebb mértékű a vállalati szféra bizonytalansága.

5. A konjunktúra mutató és részmutatók alakulása

5.1. táblázat: Az adatfelvételek megoszlása gazdasági ágazat szerint 1998-2012 (N= 47.602) *

		felvétel ideje * s_				Total
		s_				
		1,00 ipar	2,00 építőipar	3,00 kereskedelem	4,00 egyéb szolgáltatás	
felvétel ideje	1,0000 1998/1	22,9%	6,2%	30,2%	40,6%	100,0%
	2,0000 1998/2	30,4%	7,4%	26,5%	35,7%	100,0%
	3,0000 1999/1	32,2%	8,6%	27,4%	31,9%	100,0%
	4,0000 1999/2	30,0%	7,6%	29,0%	33,4%	100,0%
	5,0000 2000/1	31,4%	11,0%	27,8%	29,8%	100,0%
	6,0000 2000/2	31,1%	8,9%	25,5%	34,5%	100,0%
	7,0000 2001/1	29,4%	10,3%	25,7%	34,6%	100,0%
	8,0000 2001/2	32,8%	10,3%	23,4%	33,5%	100,0%
	9,0000 2002/1	34,7%	10,4%	22,9%	32,0%	100,0%
	10,0000 2002/2	31,8%	10,7%	22,7%	34,8%	100,0%
	11,0000 2003/1	30,0%	11,8%	22,8%	35,4%	100,0%
	12,0000 2003/2	31,3%	9,6%	21,8%	37,3%	100,0%
	13,0000 2004/1	29,7%	13,1%	21,5%	35,7%	100,0%
	14,0000 2004/2	31,3%	10,6%	23,5%	34,5%	100,0%
	15,0000 2005/1	31,7%	12,5%	23,4%	32,4%	100,0%
	16,0000 2005/2	32,2%	10,9%	24,1%	32,8%	100,0%
	17,0000 2006/1	36,9%	12,6%	21,3%	29,2%	100,0%
	18,0000 2006/2	33,9%	10,6%	20,8%	34,7%	100,0%
	19,0000 2007/1	30,4%	11,5%	20,4%	37,7%	100,0%
	20,0000 2007/2	31,1%	12,4%	21,5%	35,0%	100,0%
	21,0000 2008/1	55,6%	9,6%	11,0%	23,8%	100,0%
	22,0000 2008/2	32,9%	7,1%	16,1%	43,8%	100,0%
	23,0000 2009/1	33,2%	9,9%	17,6%	39,3%	100,0%
	24,0000 2009/2	28,0%	11,9%	21,7%	38,4%	100,0%
	25,0000 2010/1	24,4%	16,7%	21,3%	37,6%	100,0%
	26,0000 2010/2	22,6%	16,4%	21,0%	40,1%	100,0%
	27,0000 2011/1	23,8%	15,3%	22,0%	38,8%	100,0%
	28,0000 2011/2	22,7%	15,6%	22,3%	39,4%	100,0%
	29,0000 2012/2	24,2%	15,0%	21,7%	39,1%	100,0%
Total		30,1%	11,2%	23,1%	35,7%	100,0%

*: súlyozatlan adatok

5.2. táblázat: Az adatfelvételek megoszlása a cég nagysága (létszám, fő) szerint (N= 47.602)*

felvétel ideje * létszámkategóriák

		Itso létszámkategóriák, fo				Total
		1,0000 x-9	2,0000 10-49	3,0000 50-249	4,0000 250-x	
felvétel ideje	1,0000 1998/1	47,4%	26,5%	17,7%	8,4%	100,0%
	2,0000 1998/2	35,3%	33,1%	22,1%	9,4%	100,0%
	3,0000 1999/1	35,5%	34,8%	21,0%	8,7%	100,0%
	4,0000 1999/2	43,2%	28,5%	20,0%	8,3%	100,0%
	5,0000 2000/1	42,9%	30,2%	18,0%	8,8%	100,0%
	6,0000 2000/2	43,1%	31,6%	16,8%	8,5%	100,0%
	7,0000 2001/1	50,9%	29,6%	13,8%	5,6%	100,0%
	8,0000 2001/2	44,1%	31,4%	17,1%	7,3%	100,0%
	9,0000 2002/1	44,1%	32,8%	16,7%	6,4%	100,0%
	10,0000 2002/2	49,1%	29,7%	15,7%	5,5%	100,0%
	11,0000 2003/1	52,9%	27,8%	13,9%	5,5%	100,0%
	12,0000 2003/2	50,7%	27,9%	16,1%	5,2%	100,0%
	13,0000 2004/1	51,0%	28,2%	14,7%	6,1%	100,0%
	14,0000 2004/2	46,9%	31,8%	15,7%	5,7%	100,0%
	15,0000 2005/1	49,7%	31,7%	13,1%	5,4%	100,0%
	16,0000 2005/2	46,7%	31,5%	17,1%	4,7%	100,0%
	17,0000 2006/1	45,7%	30,4%	18,2%	5,7%	100,0%
	18,0000 2006/2	43,1%	28,6%	18,0%	10,4%	100,0%
	19,0000 2007/1	46,7%	29,9%	16,6%	6,8%	100,0%
	20,0000 2007/2	46,0%	30,2%	17,4%	6,4%	100,0%
	21,0000 2008/1	39,5%	19,3%	26,6%	14,6%	100,0%
	22,0000 2008/2	36,0%	28,9%	20,4%	14,7%	100,0%
	23,0000 2009/1	39,6%	21,0%	27,6%	11,8%	100,0%
	24,0000 2009/2	41,9%	22,1%	27,7%	8,3%	100,0%
	25,0000 2010/1	45,6%	21,4%	26,3%	6,7%	100,0%
	26,0000 2010/2	47,9%	18,4%	24,5%	9,2%	100,0%
	27,0000 2011/1	47,2%	19,3%	23,2%	10,3%	100,0%
	28,0000 2011/2	51,5%	19,6%	21,2%	7,7%	100,0%
	29,0000 2012/1	50,1%	18,5%	22,7%	8,1%	100,0%
Total		45,5%	27,1%	19,4%	7,9%	100,0%

*: *súlyozatlan adatok*

5.3. táblázat: A GVI Konjunktúra Mutató és összetevőinek alakulása, 1998-2012 (N= 47.602) *

N		bm	km*100	km(median)*100	kkj	kkvx	uhjx
2050	1998 június	39,4469	23,2964	26,66	77,4161	0,2995	0,1938
1705	1998 december	38,2971	19,3787	19,99	79,0667	0,1572	0,2138
2053	1999 június	39,6044	17,1569	13,34	76,8796	0,1176	0,1382
2274	1999 december	41,4331	20,2565	23,33	78,5930	0,2270	0,1753
1606	2000 június	40,6035	21,1590	26,66	78,0613	0,2368	0,1932
1550	2000 október	41,6586	19,8958	20,00	79,5683	0,1684	0,2063
1276	2001 május	37,3871	30,4800	33,33	77,9580	0,3431	0,2079
1492	2001 október	38,9042	14,0287	13,32	77,4281	0,1765	0,1346
1565	2002 április	39,1955	22,2438	20,00	76,0160	0,2325	0,1034
1694	2002 október	38,5497	15,1543	16,66	76,7691	0,1522	0,0810
1743	2003 április	42,9694	11,8851	13,32	75,1952	0,2072	0,0038
1919	2003 október	46,0935	12,5622	13,33	77,9278	0,0464	0,1026
1461	2004 április	43,3298	13,9858	13,33	75,6244	0,2049	0,1049
1527	2004 október	42,3233	10,1994	13,32	77,8820	0,0870	0,0834
1814	2005 április	44,7660	9,6250	13,32	73,4835	0,1640	0,1130
1291	2005 október	43,3855	9,9325	13,32	77,0716	0,0992	0,1068
1349	2006 április	43,1232	16,4679	19,99	76,4310	0,1733	0,2088
1309	2006 október	43,3176	8,9446	9,99	78,3741	0,0856	0,2517
1433	2007 április	44,4587	10,9007	13,34	79,5589	0,1235	0,2334
1217	2007 október	46,2280	4,2050	9,99	78,2586	0,0446	0,1672
1145	2008 április	49,3910	12,0296	13,33	78,5326	0,1503	0,1885
1480	2008 október	43,3501	-7,1462	-6,66	79,2320	-0,1077	0,1440
1450	2009 április	41,7099	-18,0177	-15,46	71,4450	-0,0538	-0,0927
1383	2009 október	41,7267	-9,6406	-10,00	73,9513	-0,0176	0,0075
1640	2010 április	46,0697	14,8064	13,32	71,8550	0,1690	0,1292
1869	2010 október	45,5374	10,3613	13,32	75,8288	0,1236	0,1214
1823	2011 április	45,5910	16,8300	16,66	76,8672	0,2037	0,1232
1906	2011 október	45,0200	1,3100	3,32	77,1245	-0,0316	0,1113
2558	2012 április	45,1314	8,7000	13,32	75,0338	0,1430	0,0801

*,

Súlyozott adatok alapján

N: az adatfelvétel során válaszoló cégek száma

bm: bizonytalansági mutató

km_median: a GVI konjunktúra mutató mediánja

*km*100: a GVI konjunktúra mutató értéke százalékos formában*

kkj: a kapacitáskihasználás jelenlegi mértéke

kkvx: a kapacitáskihasználtság várható alakulása

uhjx: üzleti helyzet jelenleg

5.4. táblázat: A GVI Konjunktúra Mutató és összetevőinek alakulása, 1998-2012 (N= 47.602)*

N		uhvx	vjjx	vjvx	msvx1	bevx1	bgvx1	bsvy
2050	1998 június	0,2335	-0,0062	0,1602	0,5413	-0,1524	0,3218	
1705	1998 december	0,0996	0,0168	0,1085	0,4953	-0,1691	0,3365	
2053	1999 június	0,1773	-0,0482	0,1434	0,3825	-0,0792	0,2470	
2274	1999 december	0,1219	-0,0122	0,1374	0,4829	0,0274	0,3033	
1606	2000 június	0,1868	0,0218	0,1286	0,5073	-0,0096	0,2904	
1550	2000 október	0,0876	0,0233	0,1003	0,5293	-0,0358	0,3242	
1276	2001 május	0,2742	0,0545	0,2785	0,5578	0,0973	0,3611	
1492	2001 október	0,0710	-0,0738	0,1195	0,3796	-0,0527	0,3280	0,1263
1565	2002 április	0,2295	-0,1023	0,1970	0,5033	0,0095	0,3129	0,1197
1694	2002 október	0,1569	-0,0970	0,0556	0,4310	-0,0876	0,2797	0,1137
1743	2003 április	0,1031	-0,1647	0,0436	0,4439	-0,0959	0,1944	0,0806
1919	2003 október	0,1001	-0,0582	0,0278	0,4079	-0,1781	0,1630	0,0638
1461	2004 április	0,1166	-0,0042	0,0150	0,4275	-0,1202	0,2526	0,1878
1527	2004 október	0,0608	-0,0987	-0,0379	0,3959	-0,1506	0,2032	0,1601
1814	2005 április	0,0706	-0,0975	-0,0003	0,3824	-0,1152	0,1361	0,0637
1291	2005 október	0,1129	-0,0425	0,0365	0,3298	-0,1695	0,1810	0,1368
1349	2006 április	0,1658	-0,0203	0,0892	0,4138	-0,1389	0,1859	0,1487
1309	2006 október	0,0460	0,0390	-0,0584	0,3851	-0,2931	0,0567	0,0422
1433	2007 április	0,0583	0,0164	-0,0462	0,3795	-0,1716	0,1142	0,0151
1217	2007 október	-0,0404	-0,0728	-0,1126	0,3191	-0,1762	0,0893	0,0845
1145	2008 április	0,1068	-0,0115	0,0152	0,4416	-0,2228	0,0840	0,0941
1480	2008 október	-0,2184	0,0056	-0,1880	0,1806	-0,3708	-0,0456	-0,0235
1450	2009 április	-0,3450	-0,2121	-0,2493	0,1383	-0,4558	-0,1646	-0,2318
1383	2009 október	-0,1229	-0,1244	-0,1303	0,1990	-0,4921	-0,2387	-0,0969
1640	2010 április	0,1424	-0,0736	0,1457	0,3957	-0,2629	0,0925	0,1815
1869	2010 október	0,0637	-0,0053	0,0308	0,3307	-0,1998	0,0712	0,1088
1823	2011 április	0,2113	-0,0043	0,1413	0,4505	-0,1837	0,1010	0,2015
1906	2011 október	-0,0567	0,0109	-0,1168	0,2656	-0,2295	-0,0088	0,0723
2558	2012 április	0,0697	-0,0721	0,0094	0,3583	-0,2701	0,0968	0,1561

*:

súlyozott adatok alapján

uhvx: várható üzleti helyzet a következő hat hónapban

vjjx: a vállalkozás jövedelmezősége jelenleg

vjvx: a vállalkozás várható jövedelmezősége a következő hat hónapban

msvx: megrendelések várható alakulása a következő hat hónapban

bgvx: gépberuházások volumenének alakulása a következő hat hónapban

bevx: építési beruházások volumenének alakulása a következő hat hónapban

bsvy: beruházások várható alakulása

5.5. táblázat: A GVI vállalati konjunktúra felvétel egyéb részmutatóinak alakulása 1998-2012 (N= 47.602)*

N		evox	evv	lsvx	evey	mevy
2050	1998 június	0,2876		0,0714	0,2976	0,4982
1705	1998 december	0,2922		0,0181	0,2029	0,3105
2053	1999 június	0,1104		-0,0344	0,0727	0,1023
2274	1999 december	0,2459		-0,0477	0,1939	0,3666
1606	2000 június	0,2697		0,0369	0,3434	0,3979
1550	2000 október	0,3691		-0,0004	0,3292	0,3470
1276	2001 május	0,3401		0,0644	0,3799	0,4028
1492	2001 október	0,1893		-0,1226	0,1144	0,0940
1565	2002 április	0,0966		0,0634	-0,0640	0,2877
1694	2002 október	0,0969		-0,0550	-0,0704	0,2281
1743	2003 április	-0,0435	1,8311	-0,0948	-0,1799	0,2764
1919	2003 október	0,1320	2,1637	-0,1264	-0,0401	0,1806
1461	2004 április	0,1081	1,7806	-0,0779	0,1283	0,2771
1527	2004 október	0,0974	2,1526	-0,1552	0,0605	0,1789
1814	2005 április	-0,0543	2,0962	-0,1985	0,0408	0,2931
1291	2005 október	0,0507	2,1246	-0,1189	0,2492	0,2177
1349	2006 április	0,1635	2,2192	0,0147	0,3431	0,2671
1309	2006 október	0,2430	2,1543	-0,0744	0,4101	0,3281
1433	2007 április	0,1079	2,1455	-0,0948	0,3549	0,2249
1217	2007 október	0,0667	2,0313	-0,0892	0,2895	0,2896
1145	2008 április	0,0657	2,1720	-0,0331	0,3004	0,3554
1480	2008 október	-0,0051	1,8363	-0,1511	0,0293	-0,1630
1450	2009 április	-0,5162	1,6557	-0,2923	-0,4514	-0,1493
1383	2009 október	-0,5099	1,8443	-0,1741	-0,4215	-0,0354
1640	2010 április	-0,3074	2,1073	-0,0251	-0,1127	0,3546
1869	2010 október	-0,0374	2,0954	0,0146	0,3724	0,2859
1823	2011 április	0,0100	2,2032	0,0907	0,3661	0,4386
1906	2011 október	-0,0043	1,9862	-0,0917	0,2953	0,1061
2558	2012 április	-0,0548	2,0815	0,0128	0,1641	0,2598

*:

súlyozott adatok alapján

evox: összes értékesítés volumenének alakulása az elmúlt félévben

evv: összes értékesítés volumenének várható alakulása

lsvx: a létszám várható alakulása

evey: export értékesítés alakulása az elmúlt félévben

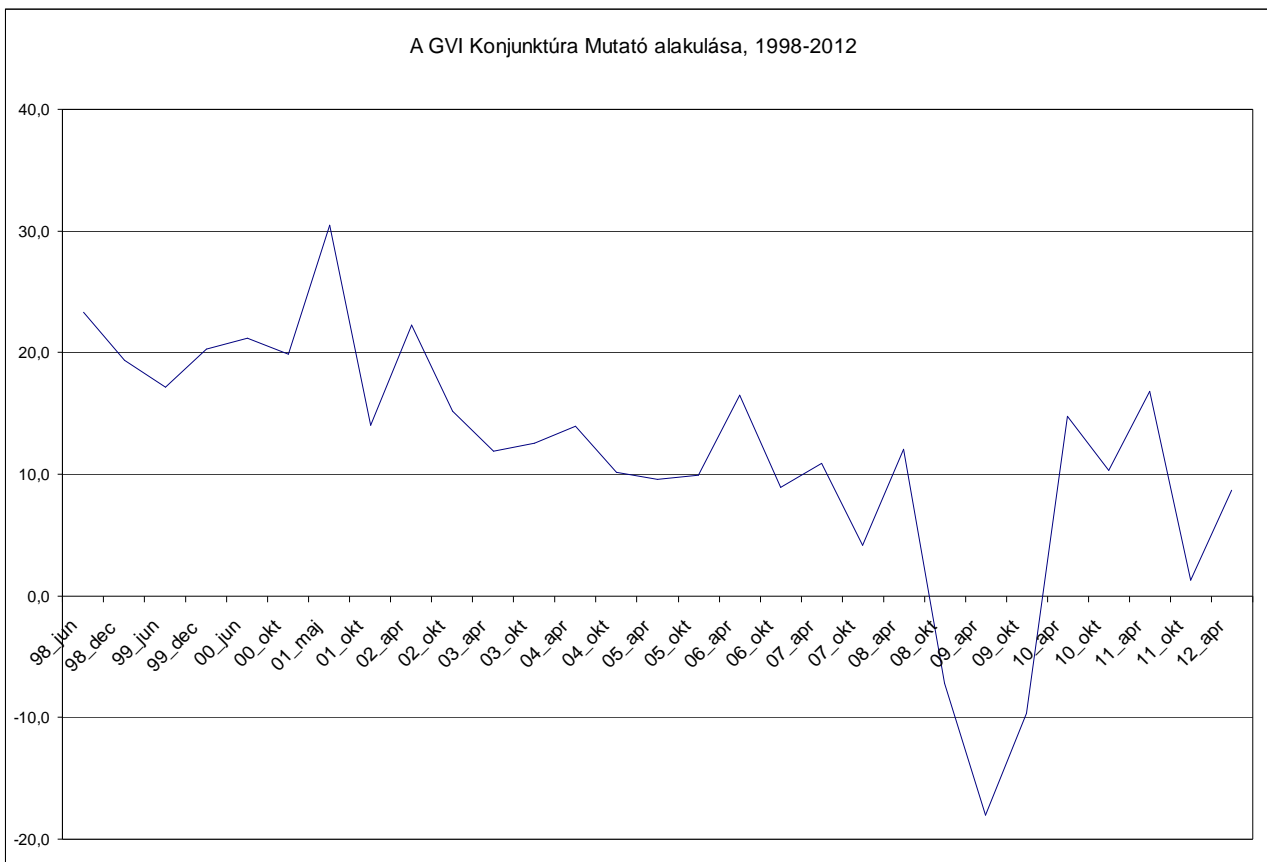
mevy: export rendelésállomány várható alakulása

6. Ábrák

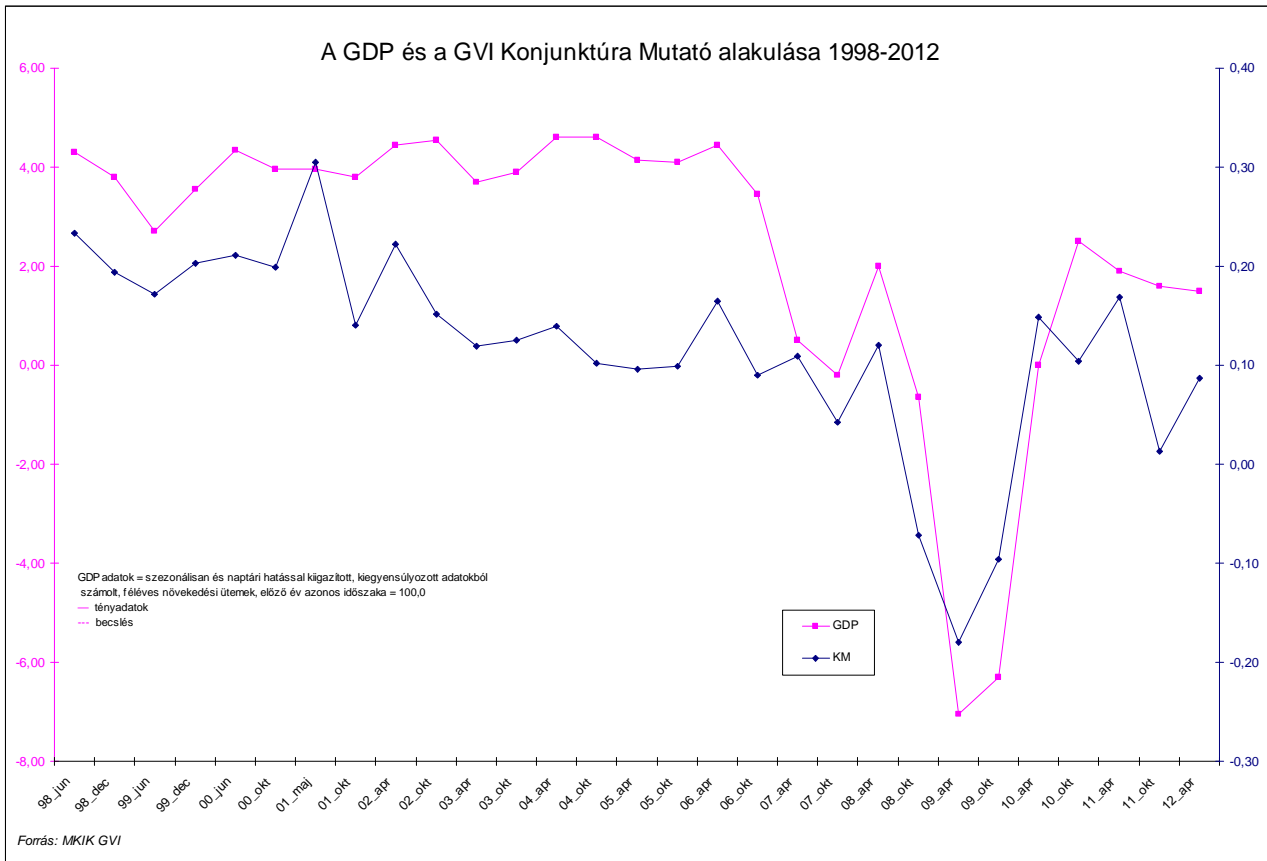
Az ábrákon (a 6.1. és a 6.3. ábra kivételével) az értékek (függőleges tengely) -1 és $+1$ között változhatnak. -1 jelenti azt, hogy az adott mutató esetében minden válaszadó cég romlásra, illetve romló helyzetre számít, $+1$ pedig azt, hogy minden cég javulást, illetve jó helyzetet érzékel.

Az 6.1. ábrán a GVI konjunktúra mutatót ábrázoljuk százalékos formában, ahol 100% jelenti azt, ha egyértelmű és minden cég számára fellendülés, javuló tendencia érvényesül, -100% pedig azt, ha minden cég számára visszaesés és romló tendencia a jellemző.

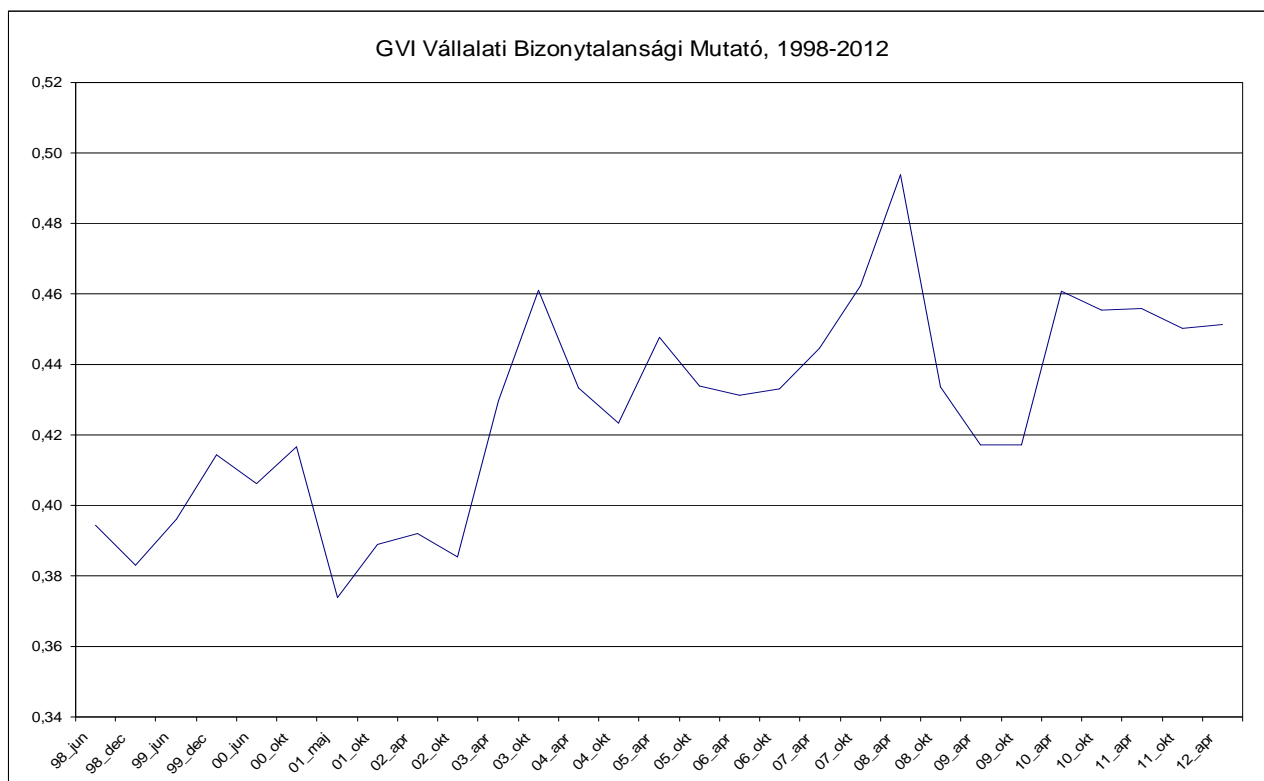
6.1. ábra: A GVI konjunktúra mutató alakulása, 1998-2012, %

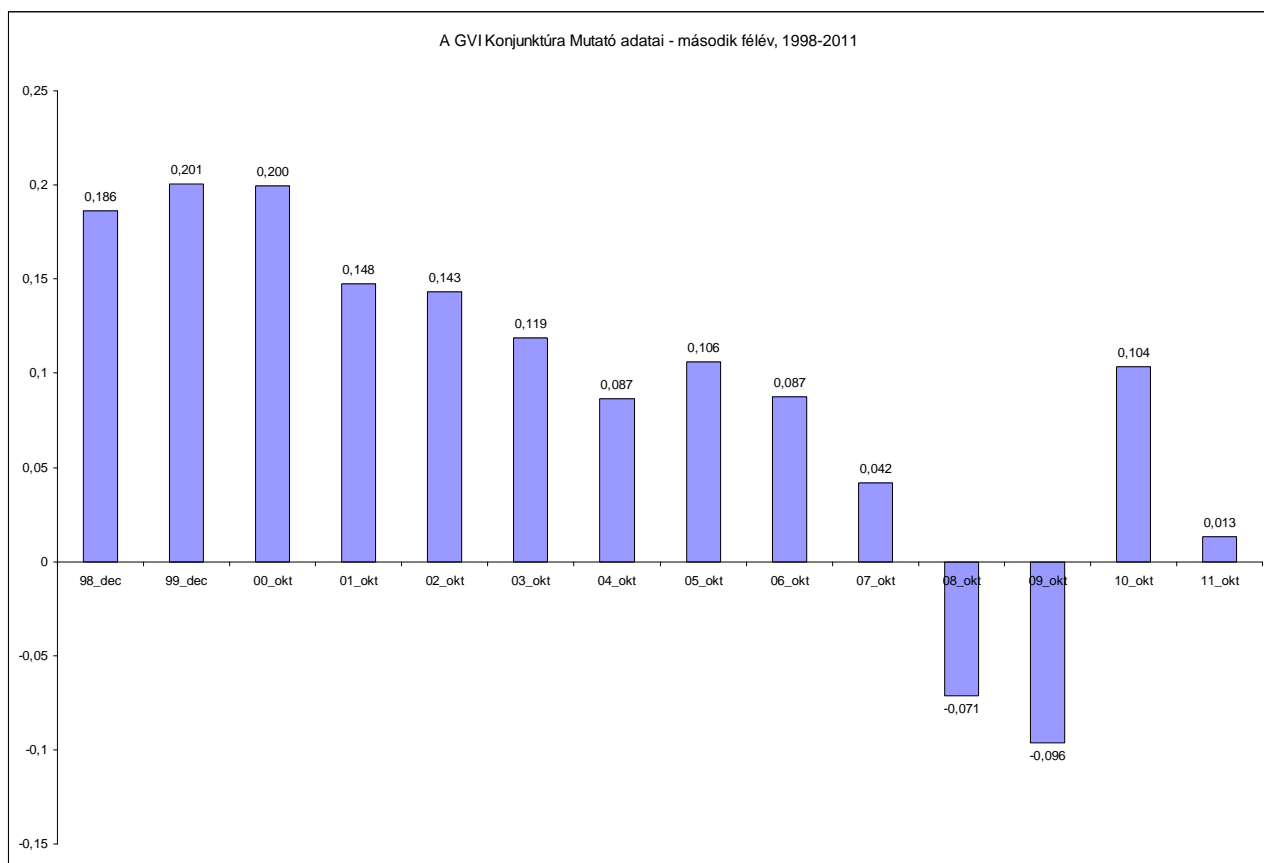
6.2. ábra: A GVI konjunktúra mutató és a GDP növekedési ütemének alakulása, 1998-2012, %

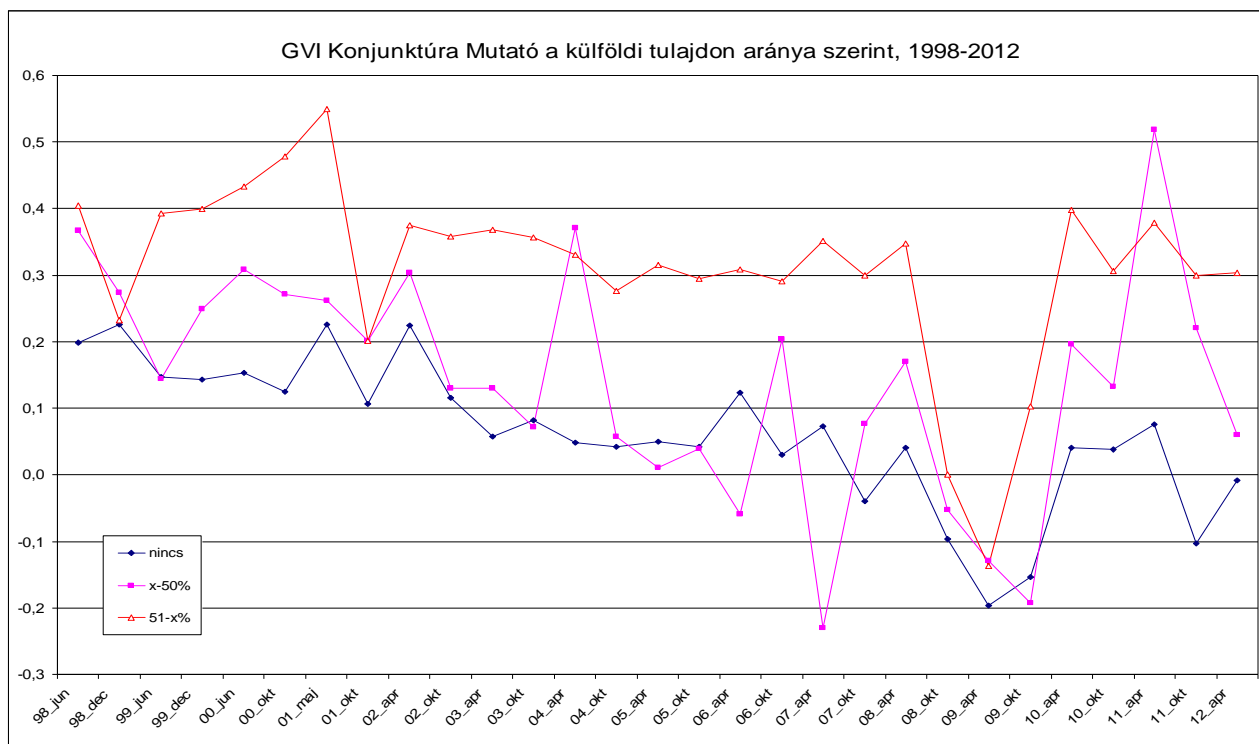
6.3. ábra: A GVI Bizonytalansági Mutató alakulása, 1998-2012

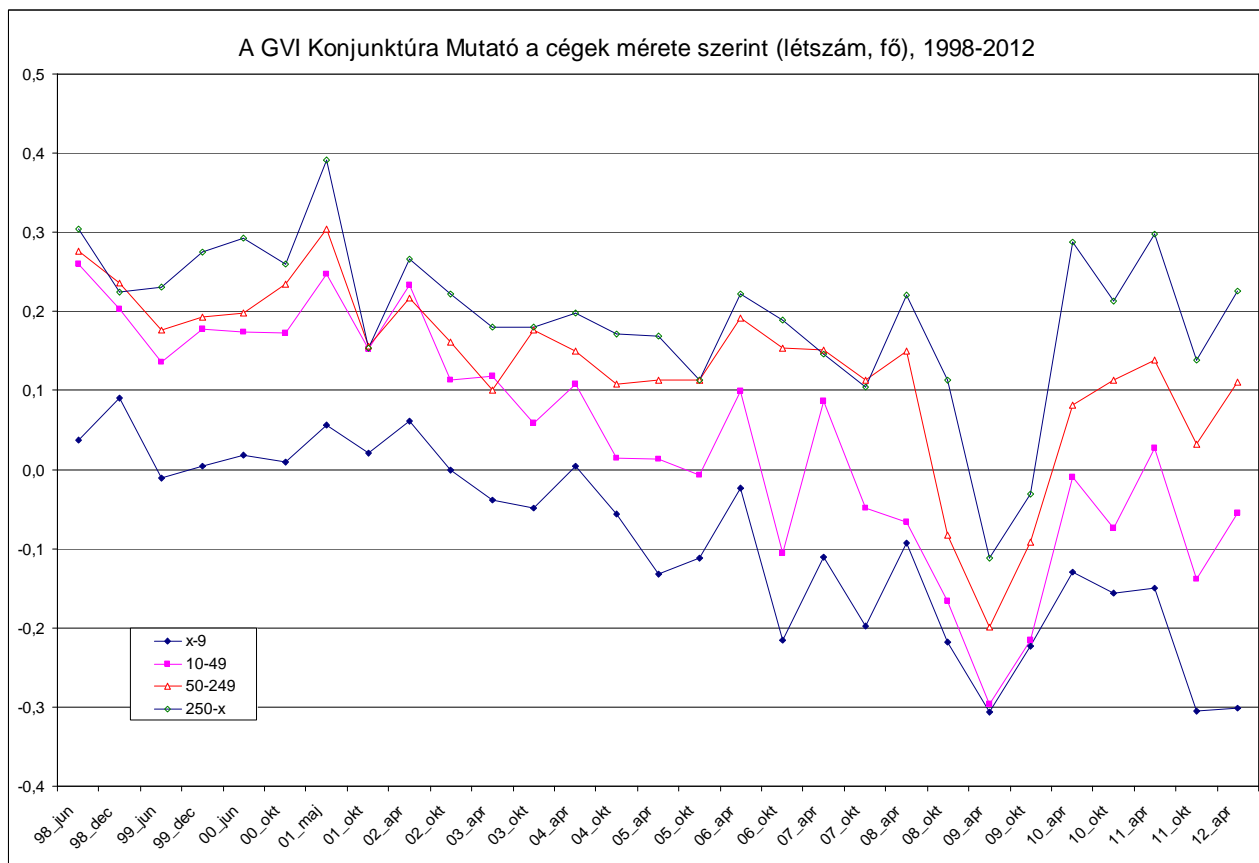
6.4. ábra: A GVI konjunktúra mutató alakulása – októberi felvételek, 1998-2012

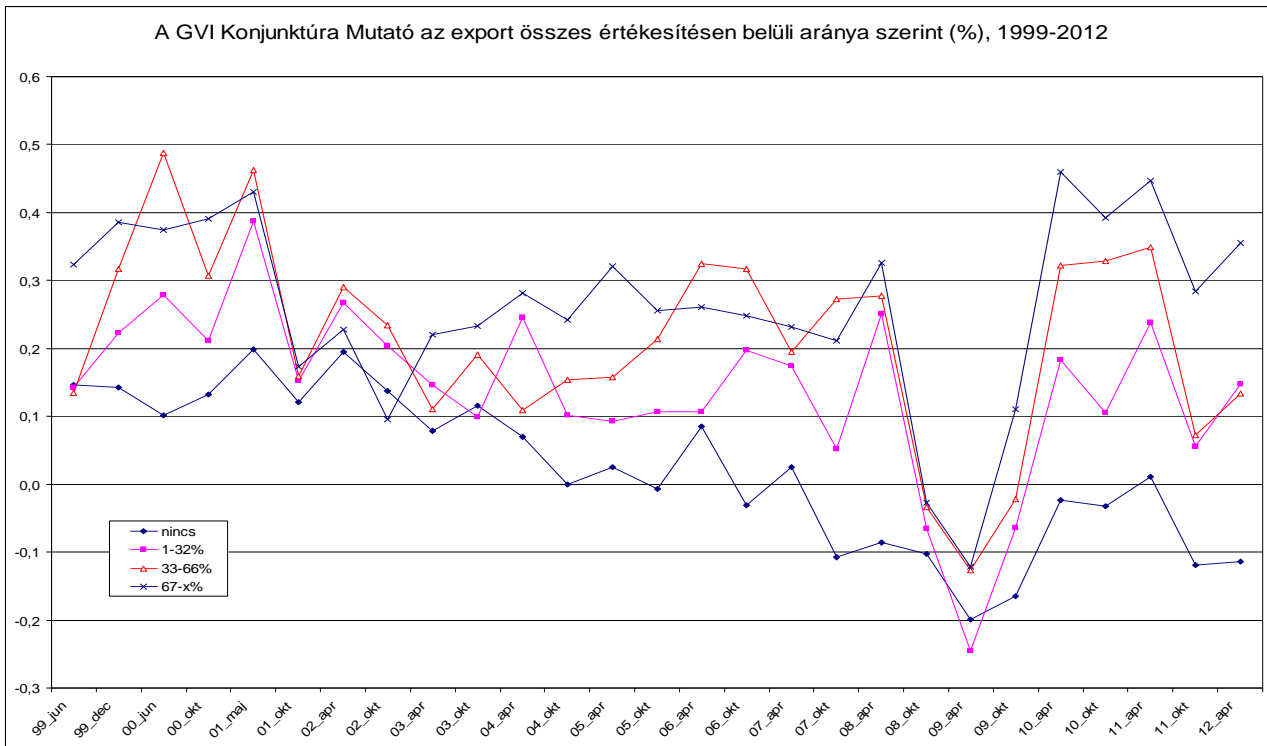
6.5. ábra: A GVI konjunktúra mutató alakulása a külföldi tulajdon aránya szerint, 1998-2012

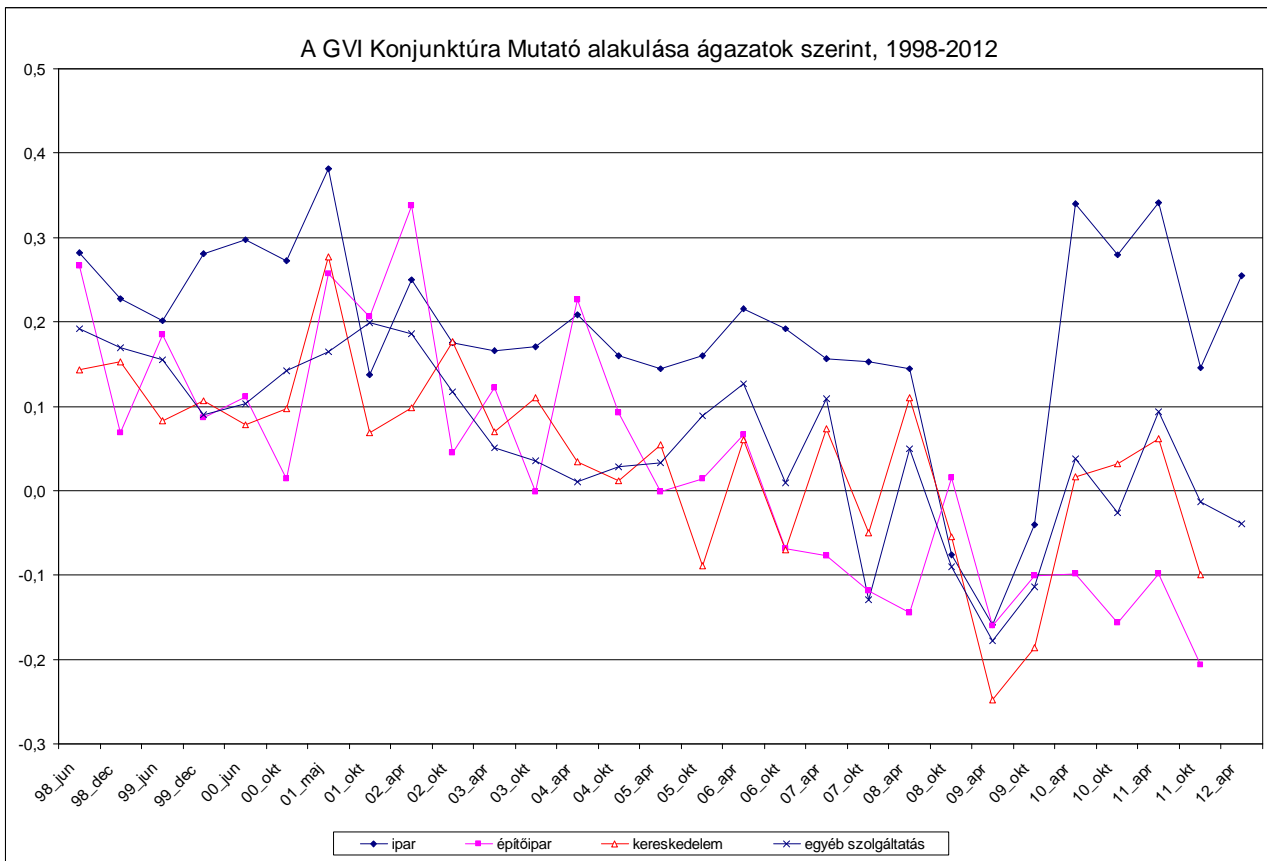
6.6. ábra: A GVI konjunktúra mutató alakulása a cégek nagysága szerint, 1998-2012

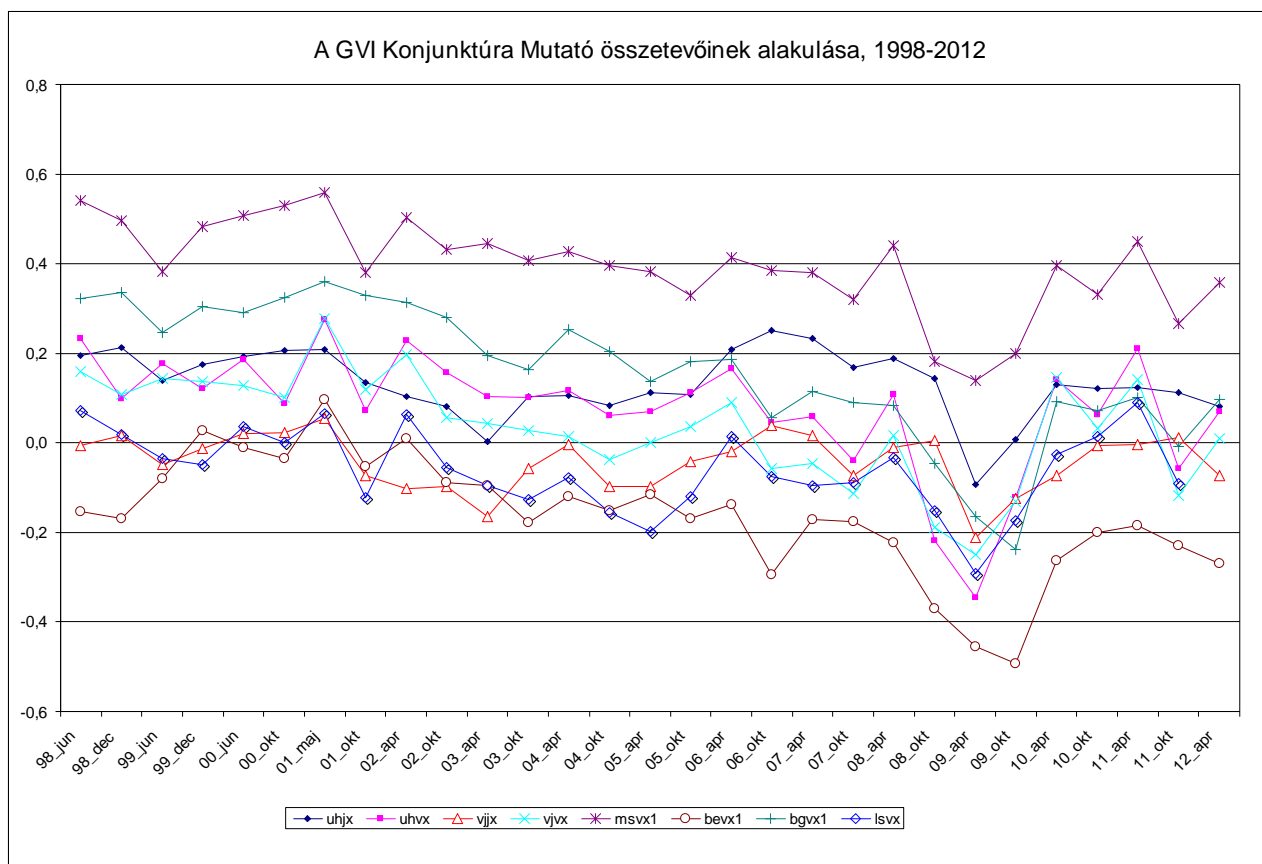
6.7. ábra: A GVI konjunktúra mutató alakulása az export árbevételen belüli aránya szerint, 1999-2012

6.8. ábra: A GVI konjunktúra mutató alakulása gazdasági ágak szerint, 1998-2012

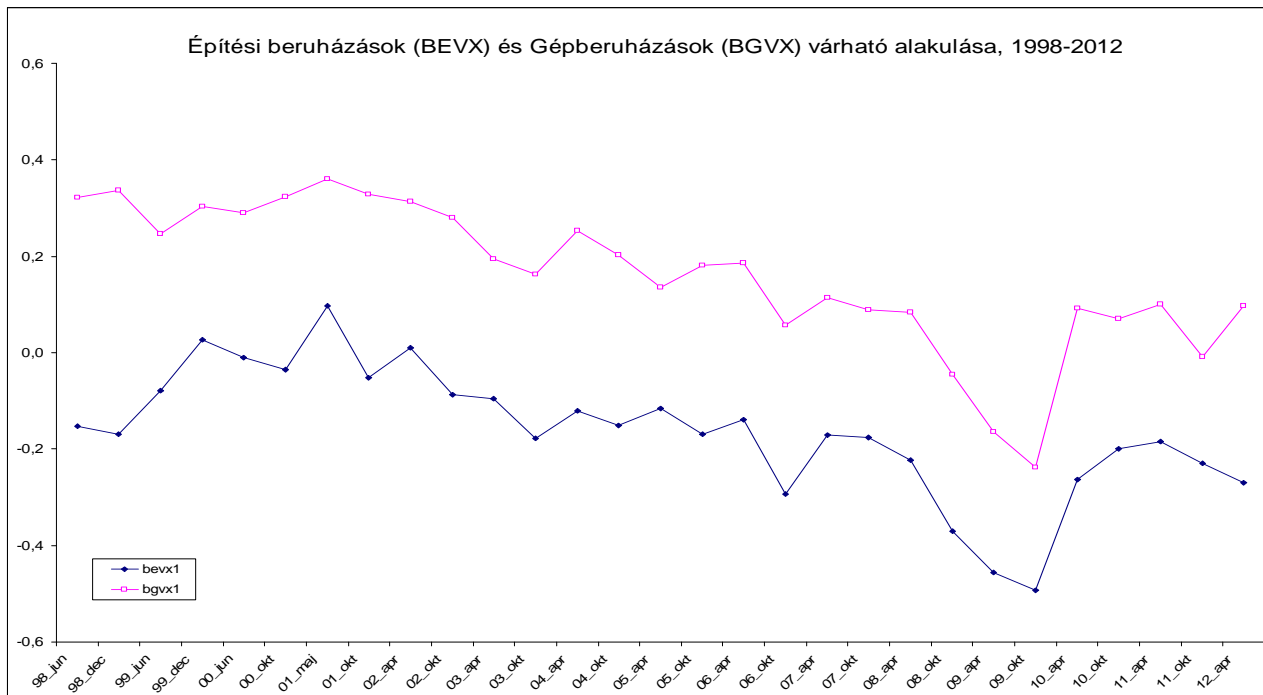

6.9. ábra: A GVI Konjunktúra Mutató összetevőinek alakulása, 1998-2012

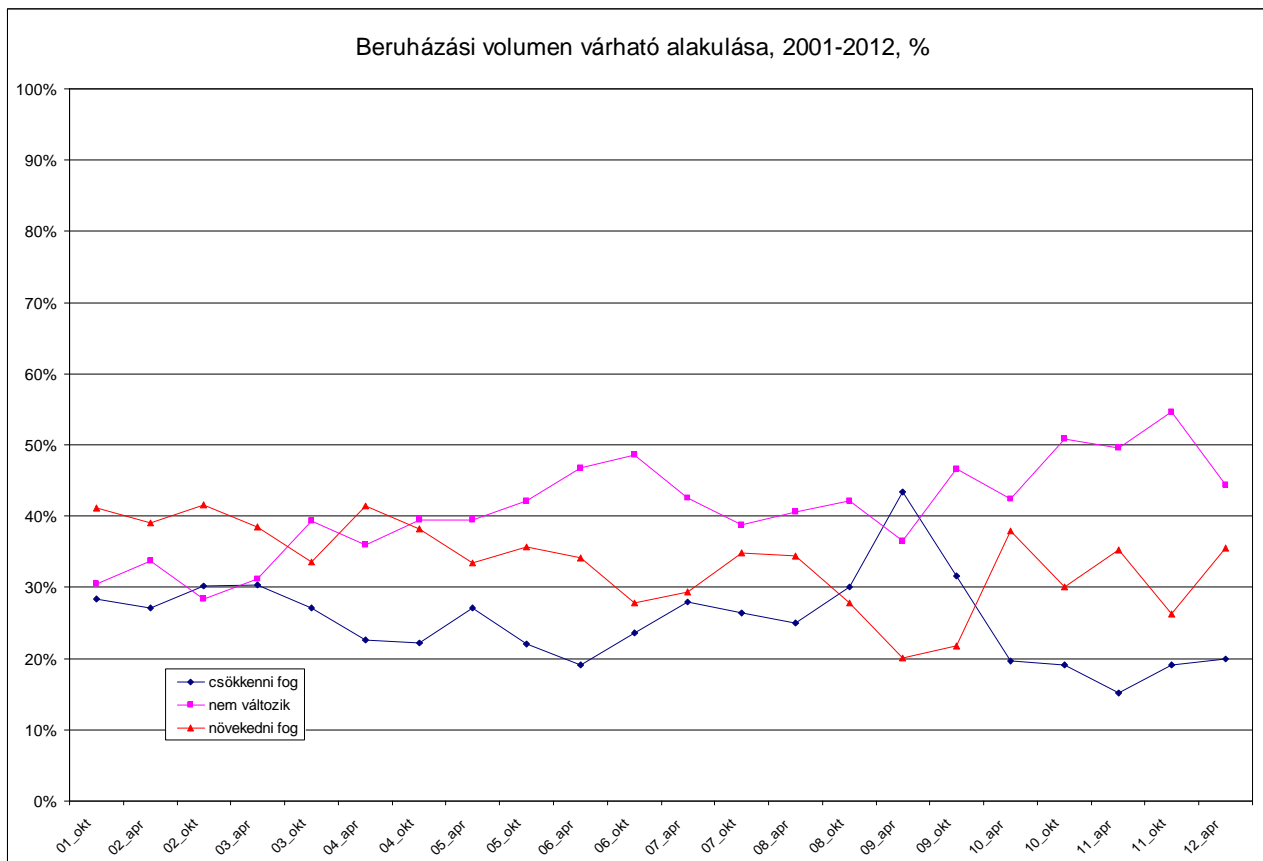
uhjx: jelenlegi üzleti helyzet; uhvx: várható üzleti helyzet; vjyx: vállalkozás jövedelmezősége jelenleg; vjvx: vállalkozás jövedelmezősége várhatóan; msvx: rendelésállomány várható alakulása; bevx: építési beruházások várható alakulása; bgvx: gépberuházások várható alakulása, lsvx: létszám várható alakulása.

6.10. ábra: Az építési és a gépberuházások várható alakulása, 1998-2012

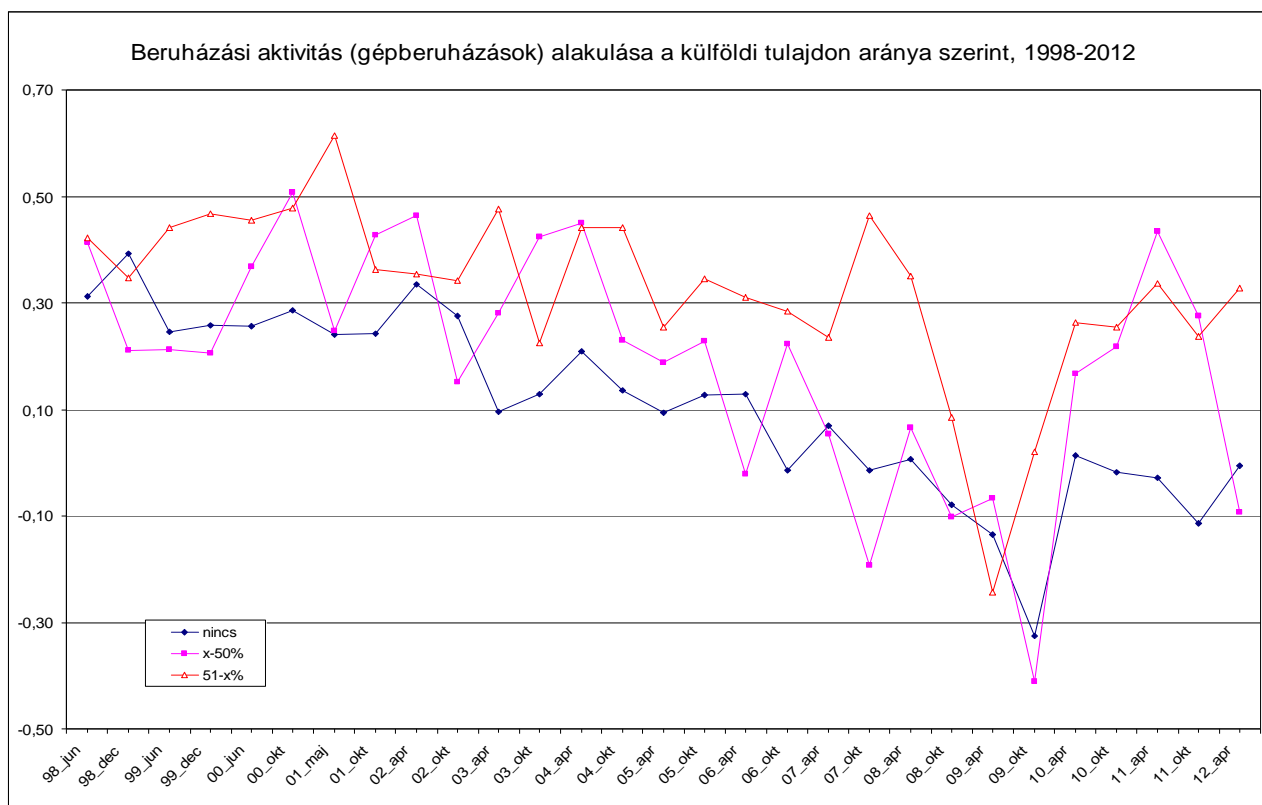

bevx1: építési beruházások várható alakulása;bgvx1: gépberuházások várható alakulása

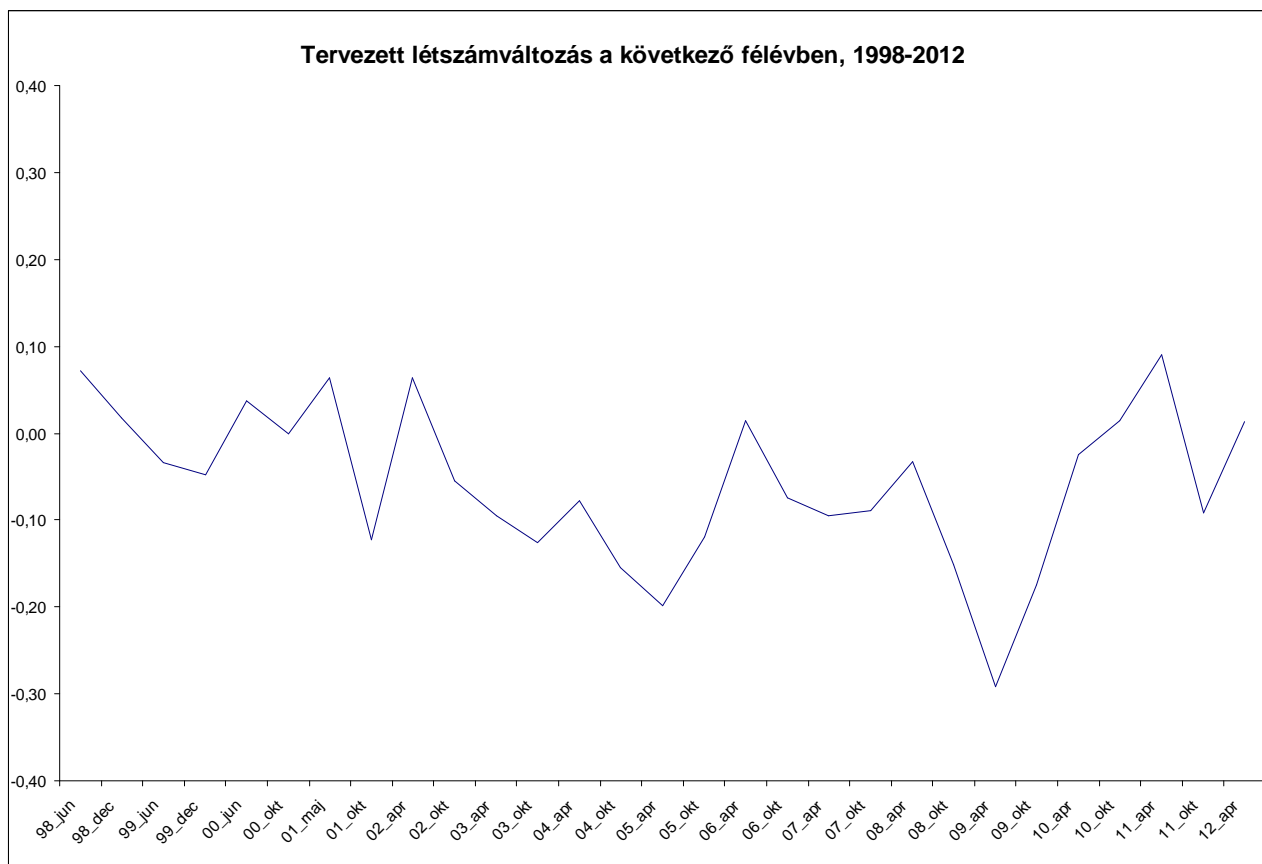
6.11. ábra: A beruházások várható alakulása a következő félévben, 2001-2012, a válaszadók százalékában

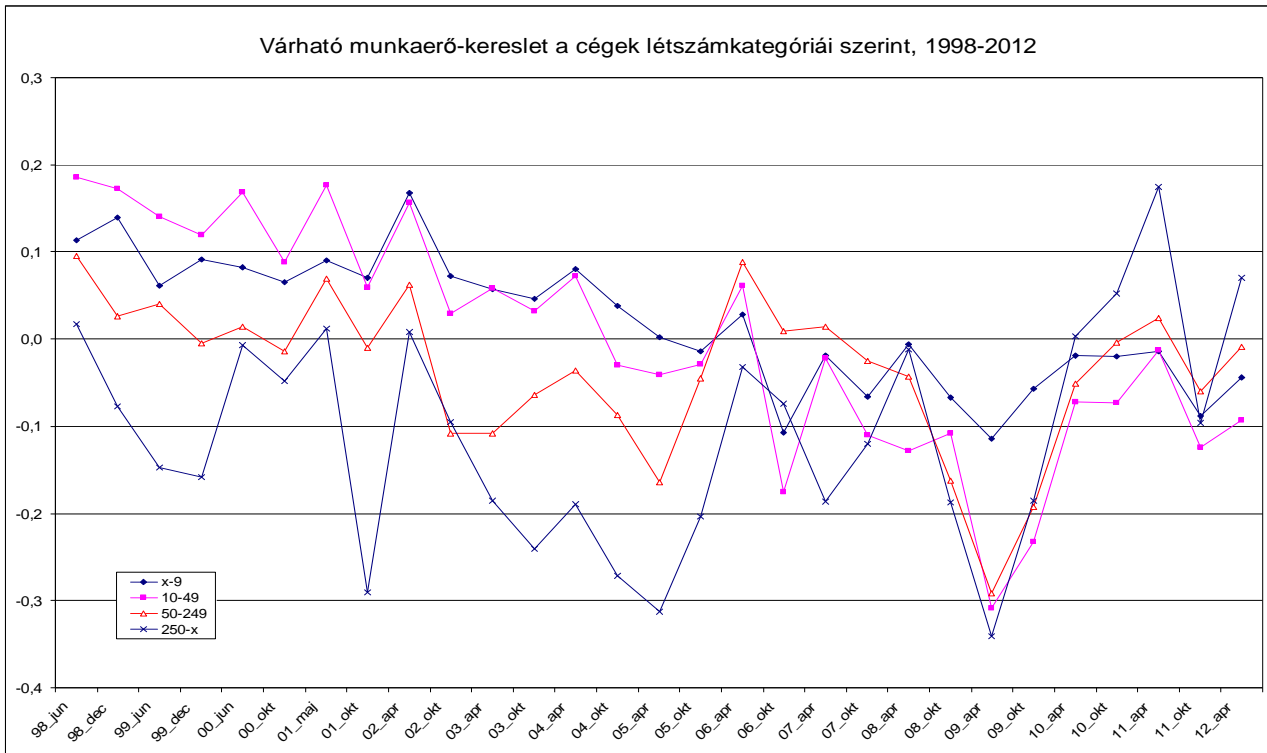
6.12. ábra: A beruházási aktivitás (gépberuházások) várható alakulása a külföldi tulajdon aránya szerint, 1998-2012

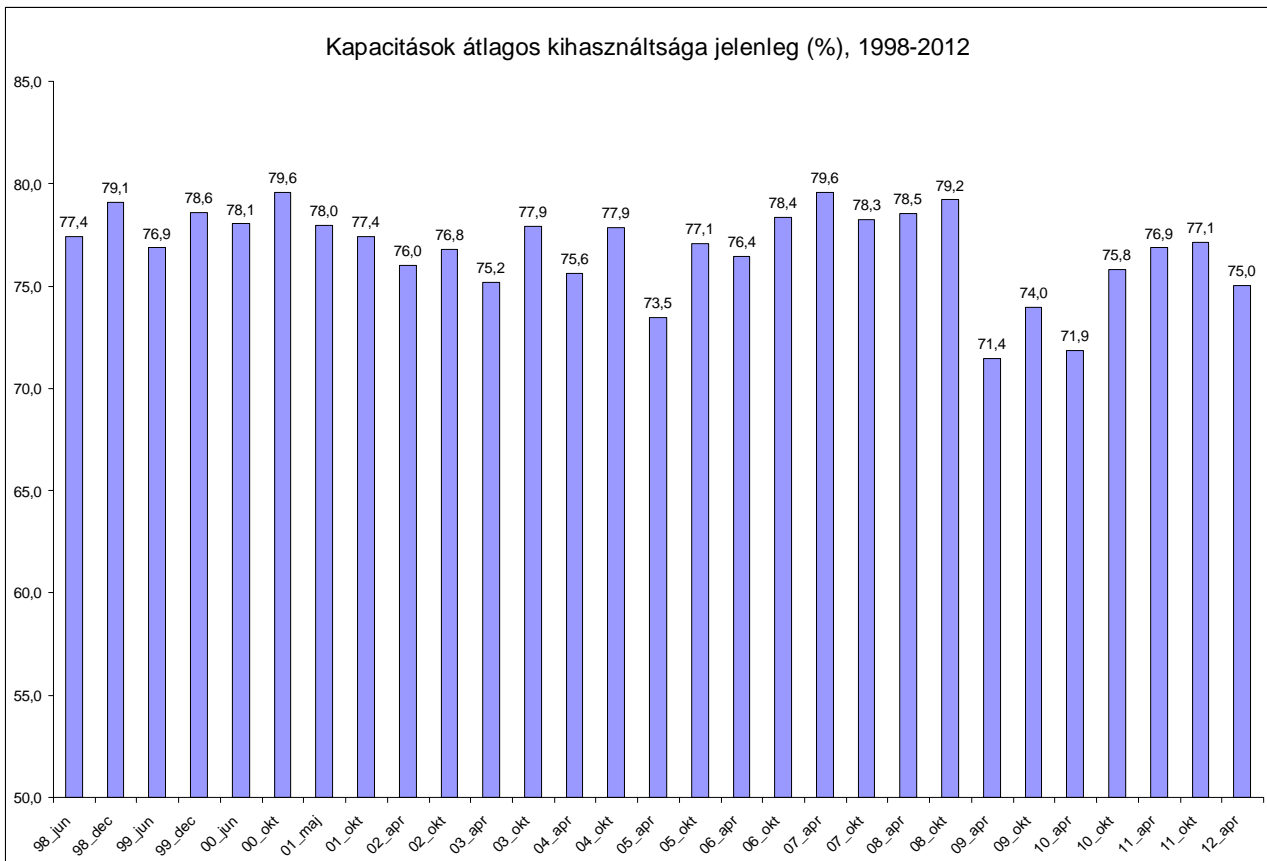
6.13. ábra: A tervezett létszámváltozás a következő fél évben, 1998-2012

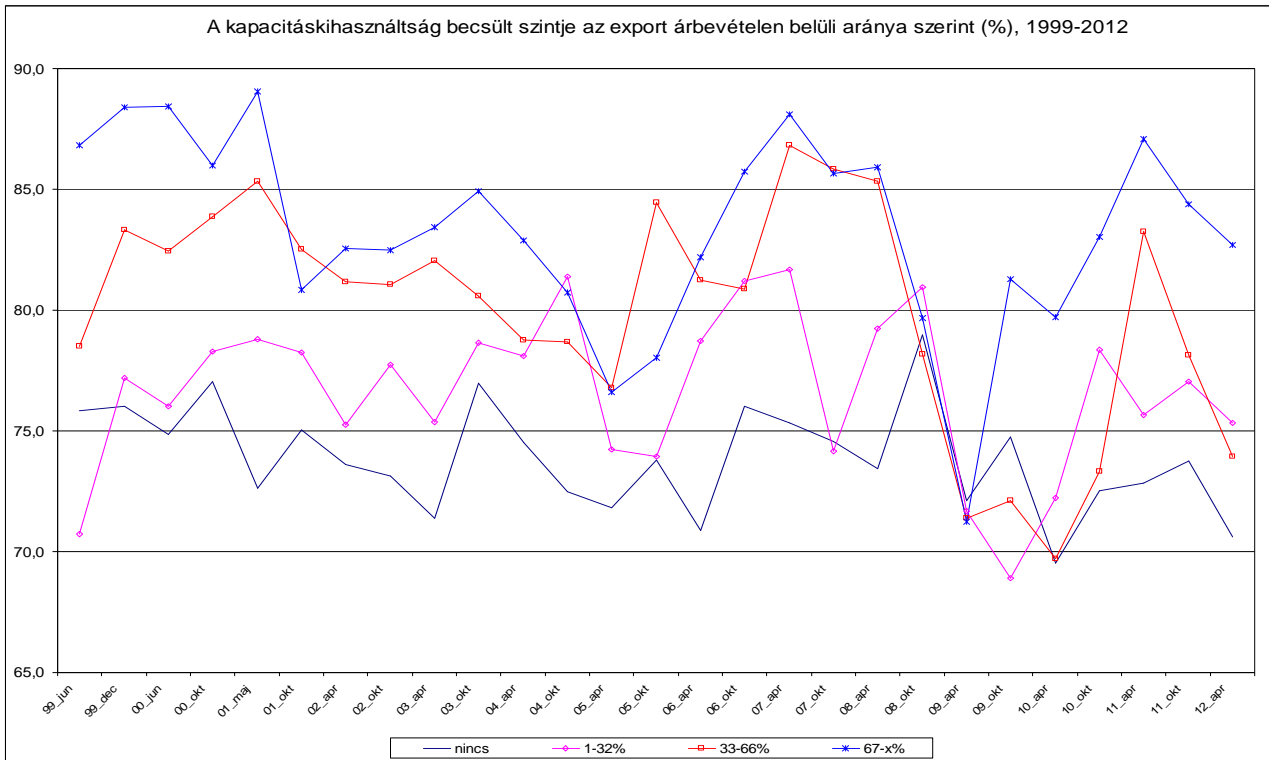
6.14. ábra: Várható munkaerő-kereslet a cégek létszám-kategóriái szerint, 1998-2012

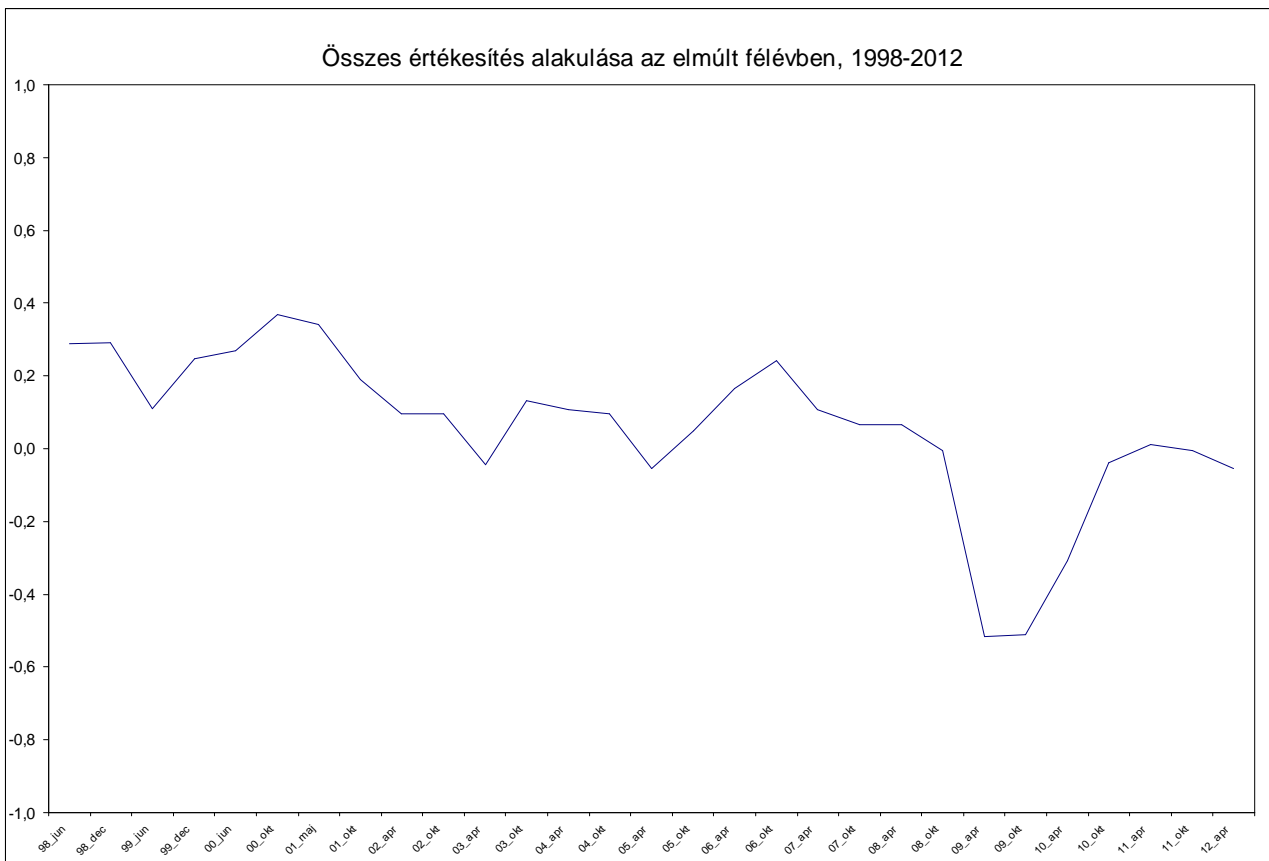
6.15. ábra: A kapacitáskihasználás átlagos szintjének alakulása, 1998-2012

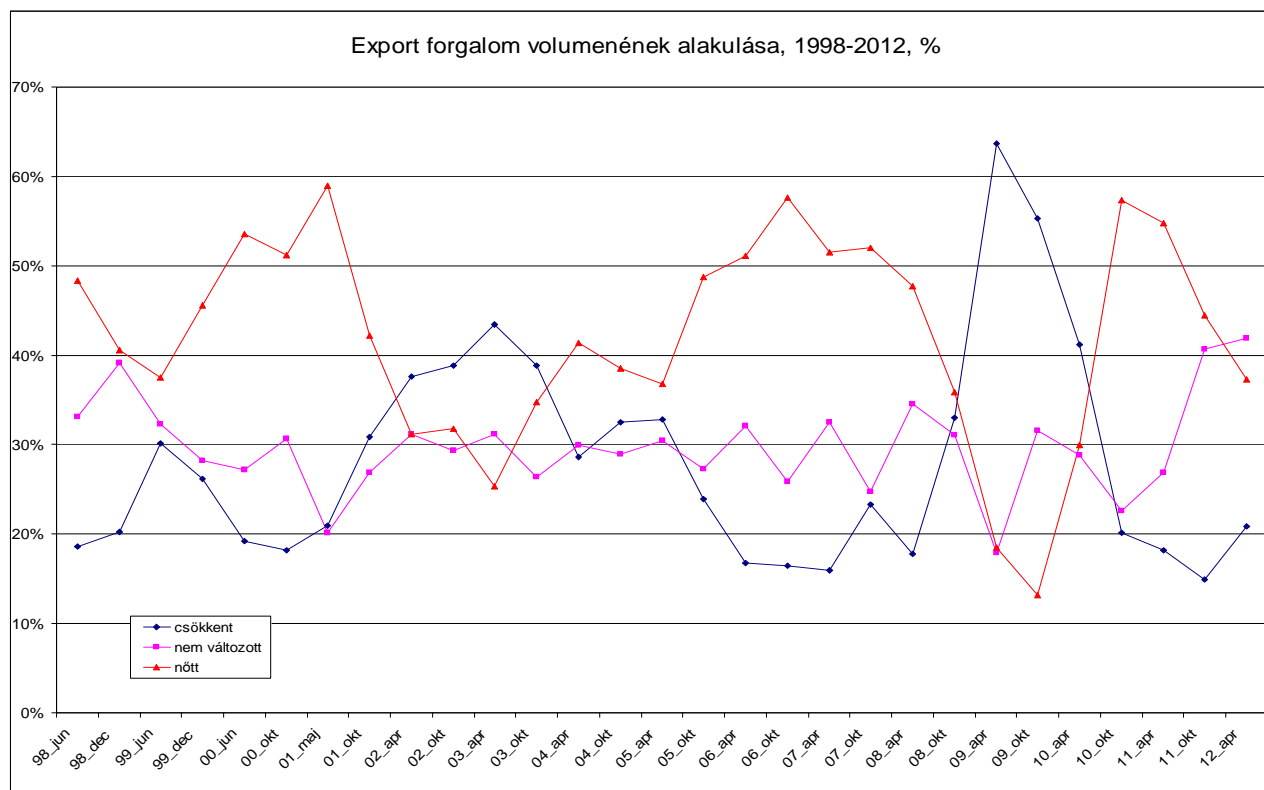
6.16. ábra: A kapacitáskihasználtság szintjének alakulása az export árbevételen belüli aránya szerint (%), 1999-2012

6.17. ábra: Az összes értékesítés volumenének alakulása az elmúlt félévben, 1998-2012

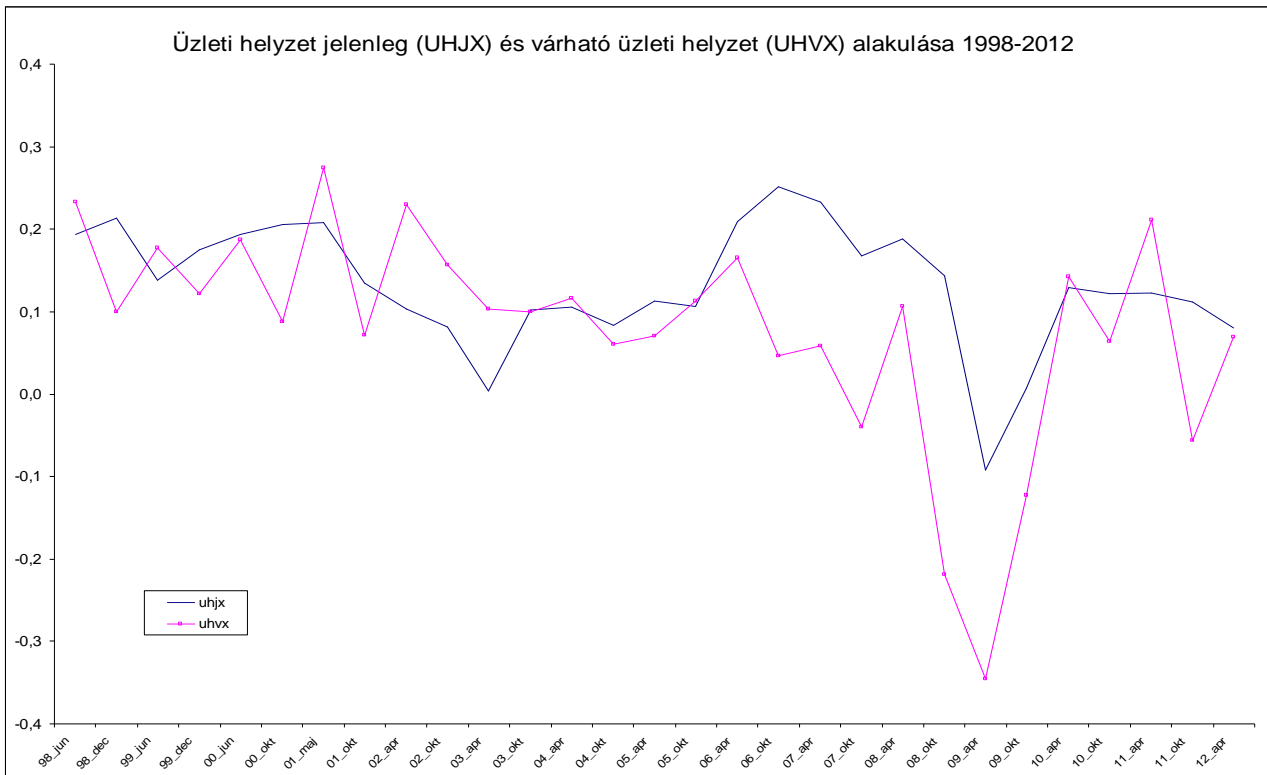
6.18. ábra: Az export volumenének alakulása (EVEY), 1998-2012

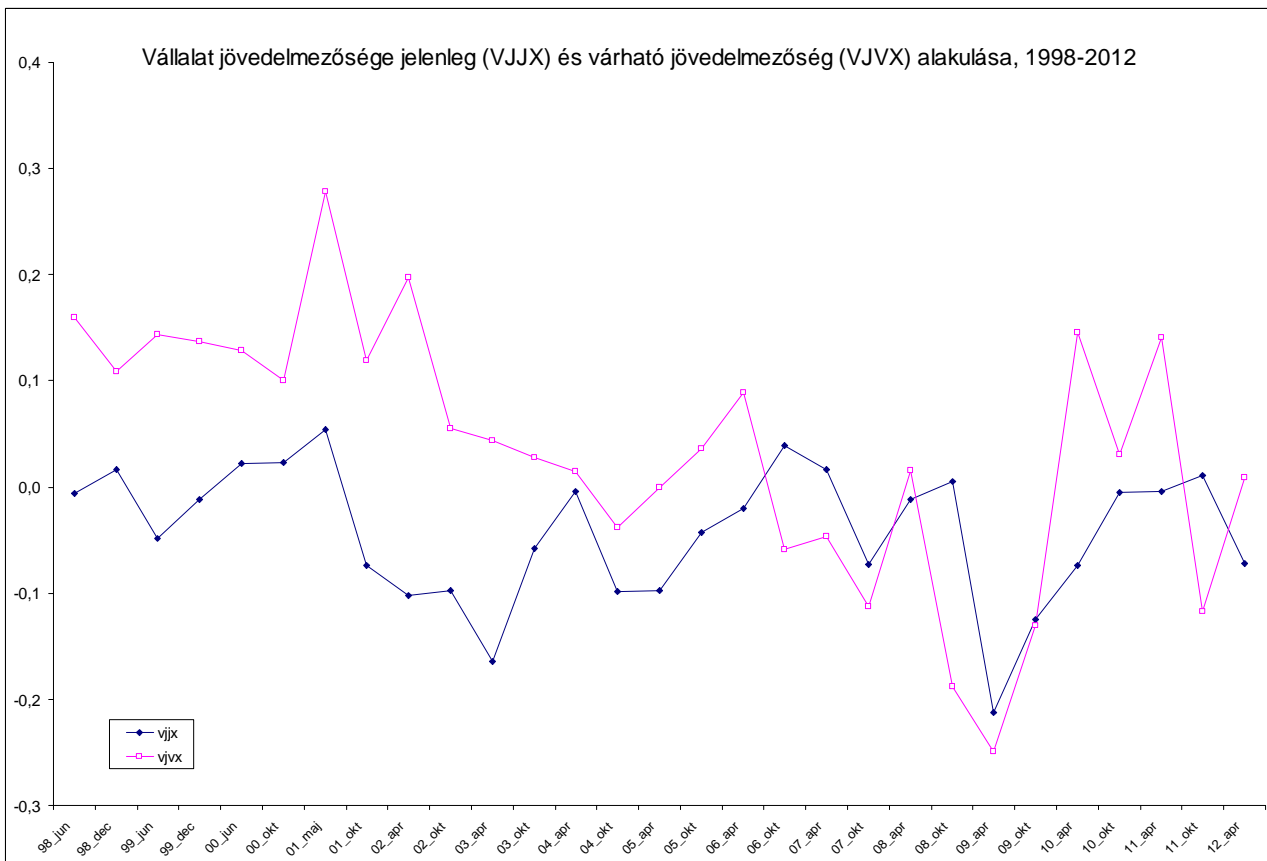
6.19. ábra: A rendelésállomány alakulása (MSVX), 1998-2012

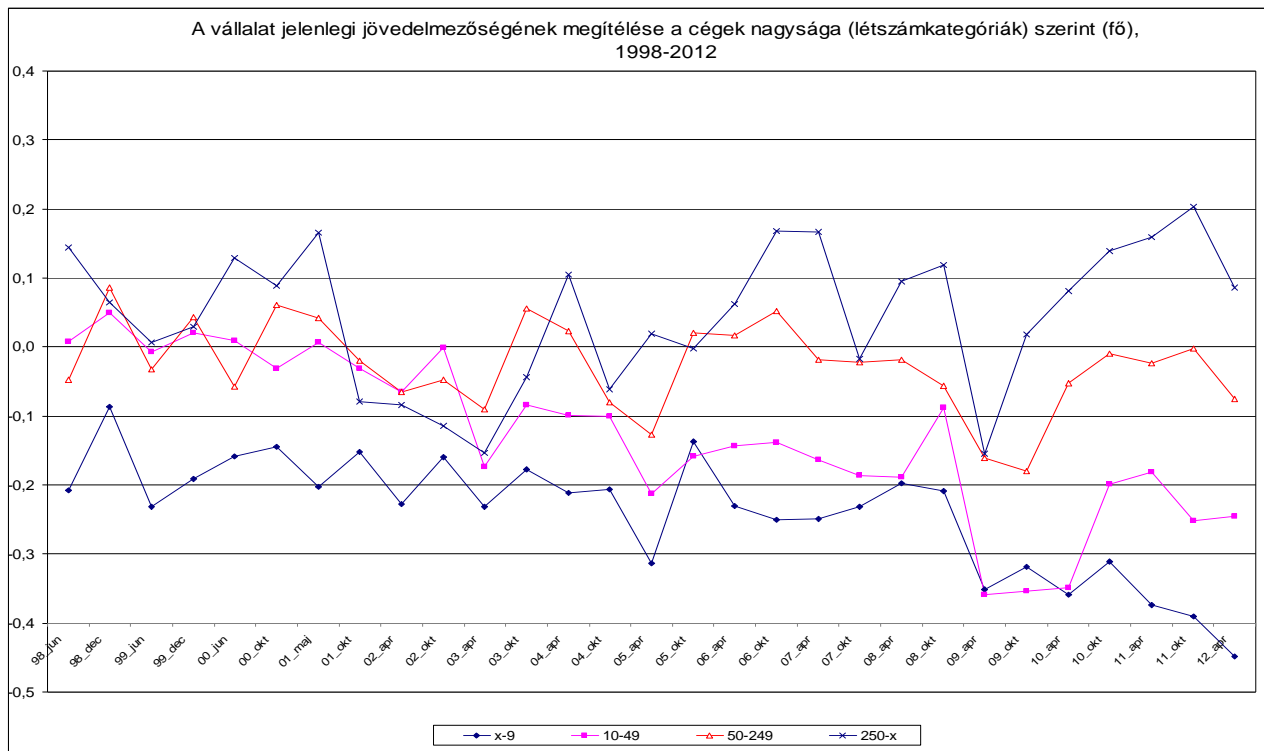
6.20. ábra: A jelenlegi és a várható üzleti helyzet alakulása, 1998-2012

6.21. ábra: A jelenlegi (VJXX) és a várható jövedelmezőség (VJVX) alakulása, 1998-2012

6.22. ábra: A jelenlegi jövedelmezőség a cég nagysága (létszám-kategóriák) szerint, 1998-2012

6.23. ábra: Az export árbevétel volumenének alakulása az elmúlt fél évben (EVEY), 1998-2012

